

GRADISOV VESTNIK

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

BODIMO PREDVSEM - REALISTI!

Pogovor z direktorjem gospodarsko računskega sektorja tov. Ikom Ravnikarjem

V prejšnji številki našega lista smo poročali o tem, koliko nam dolgujejo razni investitorji in sploh o perečem pomanjkanju obratnih sredstev na vseh koncih in krajih. Ker je danes vprašanje zadostnih obratnih sredstev eno ključnih vprašanj celotnega gospodarstva in s tem tudi nadaljnega dela v našem kolektivu, smo zaprosili direktorja tovarisa Ika Ravnikarja za kratek razgovor o tej problematiki. Iz razgovora s tovarišem Ravnikarjem povzemamo osnovne misli:

»Pogoji, ki jih terjajo nova zakonodaja in novi predpisi od investitorjev, so tako ostri, da se večji del investitorjev v novih pogojih sploh ni znašel,« je poudaril tovariš Ravnikar. Vendar je spričo zaostrenih pogojev večji del investitorjev končno le zbral potrebne garantske pogoje, bodisi da so jih zbrali iz lastnih sredstev bodisi da so znižali predračunsko vrednost investicij.

V aprilu pa je izšla nova uredba, s katero morajo investitorji vse prekoračitve predračunskih zneskov plačati iz lastnih sredstev. »To je nov Damoklejev meč, ki visi nad gradbeništvom in seveda v precejšnji meri tudi nad našim kolektivom,« je dejal v pogovoru direktor Ravnikar, »saj vemo, da je prav naše podjetje gradi precej ključnih objektov.« Prav tako še ni rešeno vprašanje izgradnje objektov družbenega standarda, predvsem stanovanj.

Banke terjajo tudi pri gradnji teh objektov 10% polog. V skupščini je bilo sicer zaradi tega stališča nekaj interpelacij, vendar pa so bila mnenja precej deljena, zato tudi vprašanje financiranja stanovanjske izgradnje ni dokončno urejeno.

»Ob koncu junija smo uspeli naše terjatve v precejšnji meri realizirati,« je poudaril tovariš Ravnikar. Tako so bili dne 30. junija našemu podjetju investitorji dolžni »samo« še 746 milijonov. Vsekakor pa je to le uspeh, saj vemo, da so nam bili še pred kratkim investitorji dolžni skoraj 2 milijardi dinarjev. Vrh tega pa bi bilo iluzorno pričakovati, da bi bila likvidnost vselej sto odstotna, treba je pač realno računati, da nam bodo investitorji tudi v najboljših pogojih vedno dolžni po nekaj sto milijonov.

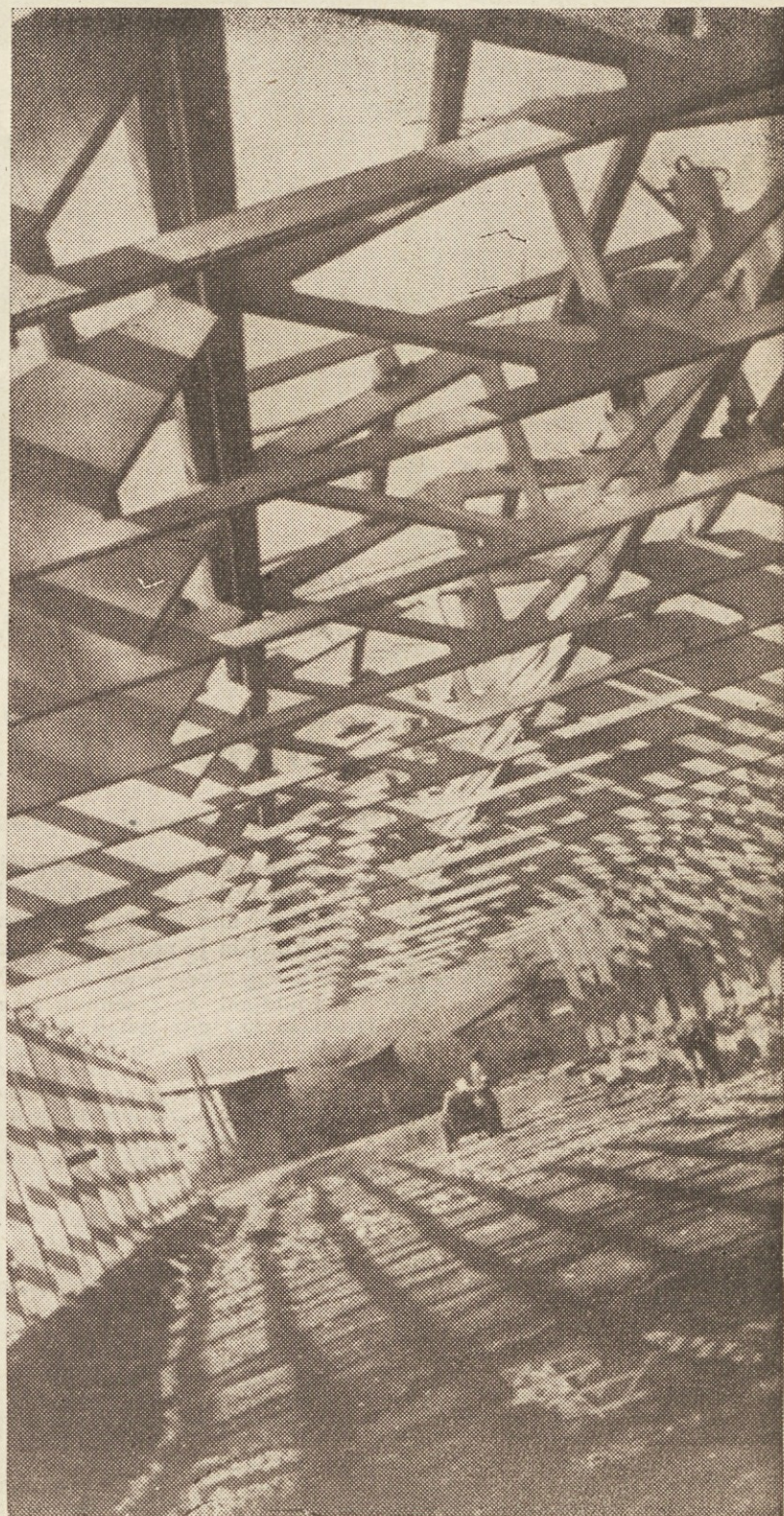
Spričo zaostrenih pogojev, oziroma uredbe, ki je izšla v aprilu, da krijejo investitorji sami vse prekoračitve predračunskih zneskov, je pričakovati nadaljnje težave. Medtem ko so nekateri investitorji te ukrepe pričakovali in se nanje kolikor toliko pripravili že lani jeseni (npr. železarna Jesenice), pa je

drugod stanje precej težje, zlasti med drugim v ljubljanski toplotni in v železarni na Ravnah.

»Do 19. julija nam splošna gospodarska banka še ni plačala nobenih situacij,« je dejal tovariš Ravnikar, »vendar je treba računati, da smo pač zdaj že sredi počitniškega obdobja in bo potrebnih še precej intervencij, da se bo celoten mehanizem zasukal. Vsekakor pa lahko pričakujemo, da bo do konca meseca julija marsikatera situacija poravnana.«

Ob koncu pogovora je direktor Ravnikar poudaril, da ni nikakršnega razloga za panično vzdušje ali za obupavanje. »To bi bilo najslabše, kar bi v tem obdobju lahko storili,« je dejal. »Ne bi bilo pametno, če bi bili zdaj preveliki optimisti in idealisti, prav tako pa je nespametno, če bi se vdajali pesimizmu in črnogledosti. Bodimo zdaj in v prihodnosti sploh čim bolj in predvsem — realisti. Glejmo na stvarnost takšno, kakršna je, potem se ne bomo nikoli kesali ali kar koli obžalovali.«

Tovariš Ravnikar je še poudaril, da ima zdaj »Gradis« sicer precej manj ljudi kot lani ob tem času, zato se seveda ustrezno zmanjšuje tudi realizacija. Vendar pa mora biti naš cilj, da realizacijo stalno povečujemo, čeprav nas je manj. To je — preprosto povedano — pot v povečanje storilnosti in hkrati pot k večjemu in boljšemu kosu kruha.

NEJASNE PERSPEKTIVE — TODA POT V PRIHODNOST JE SAMO V VISJI PRODUKTIVNOSTI

NAŠ KOMENTAR

Skrbi nas in to je dobro znamenje

Zaskrbljeni smo nad tem, kar je zdaj, in bojimo se tistega, kar naj še pride z reformami gospodarskega sistema. To ni slabo, kajti če bi nas dogodki našli ravnodušne, bi bilo slabo znamenje, ker bi se lahko primerilo, da bi začeli gasiti šele takrat, ko bi bilo že prepozno. Tako pa je ta naša skrb dobro znamenje, da razmišljamo pa tudi ukrepamo. In prav to je tisto, kar naj bi z reformami dosegli v gospodarstvu sploh. Naj zapiha veter v vsako špranjo, prežene naj sleherno plesnobo, doigane ves prah, da ga bomo videli in razkadi ves smrad. Veter že piha, le vrata in okna je treba še odpreti.

Takle strah pa lahko porodi dvojno reakcijo: ali nas popade panika pa izgubimo glavo in se nas prime npr. potrošniška mrzlica, vrh vsega pa še kakšen obup, ali pa nas nasprotno spodbudi k temu, da postavimo številke in dejstva na mizo ter poiščemo svoje luknje, svoje pomanjklivosti in napake, da bi trdnejši prebrodili slabe čase.

No, nas se panika ni prijetla, čeprav se je zgodilo marsikaj takega, da bi s nas lahko in četudi so ponekod že kar obupavali. Osrednji delavski svet je še pravi čas ocenil položaj in kar energično ukrepal, le da se ponekod njegovih sklepov niso držali, ampak so videli predvsem sebe in svoje koristi. Kako kratkovidna je taka politika! Preklicano se namreč moti tisti, ki misli, da bo vse dobro, če bo sam splaval. V takih časih in ob tako trdih preskušnjah se šele pokaže, kaj premore velika skupnost, kaj pomeni velik kolektiv. Če je kolektiv velik, lažje prebrodi težave, če je majhen, ga majo vsaka sapica in pobere prva slana. Toda, če v takem kolektivu vsak vleče na svojo stran, potlej to ni več velik kolektiv ampak veliko majhnih; razlika je le v tem, da jih večina misli, da so »veliki«.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Kadri in znanje

Vse pogostejše se odpira vprašanje »Kam?«

Zaprta so se šolska vrata in v podjetju se je pojavilo 42 mladih strokovnjakov, ki so letos končali študij na višjih, srednjih in delovskih šolah. Polni načrtov in pričakovanj čakajo, da jih razporedimo na delovna mesta. »Toda kam?« To je vprašanje, ki se je letos prvič pojavilo v našem podjetju.

Gospodarski ukrepi in z njimi zmanjšanje investicij so vplivali na planiranje in zaposlitev obstoječih kadrov. Število zaposlenih se je zmanjšalo in do nedavnega je bilo občutiti povsod v podjetju močno pomanjkanje strokovnega kadra, (Nadaljevanje na 2. str.)

OB GOSPODARSKIH REFORMAH

Za enotnejše zaposlovanje

Čeprav novi gospodarski ukrepi še niso v celoti jasni, se bodo le-ti sigurno nanašali na razširjeno reprodukcijo, na gospodarjenje v podjetju, na cene, planiranje itd. Vsi ti ukrepi pa bodo zahtevali od vseh članov kolektiva novih sil in večjega medsebojnega sodelovanja, zlasti pa naporov za večjo delovno produktivnost.

Perspektive sicer niso rožnate, niso pa tudi tako slabe, da bi morali biti pesimisti, predvsem ne glede zaposlovanja delavcev. Za tistega, ki hoče delati, bo dela vedno dovolj. To so uvideli tudi naši orga-

gani upravljanja, saj so zadnje čase v zvezi s kadrovsko politiko in zaposlovanjem sprejeli vrsto sklepov.

Res, da se bo moralo število zaposlenih, predvsem režijskega osebja, občutno zmanjšati, ali jih prenesti na druga delovna mesta. Toda s tem še ni rečeno, da bi morali odpustiti vse vprek. Organi upravljanja in vodstva podjetja se bodo tudi v prihodnje trudili, da bi zagotovili delo in zaslužek članom kolektiva.

Na splošno množičnega odpustčanja ne bo, razen tistih, ki se delovni disciplini ne morejo podrediti, ali pa ko bo treba v zvezi z novo organizacijo podjetja ukiniti nekatera delovna mesta. Upamo, da se primeri Kranja ne bodo ponavljali, ko je bilo potrebno ukiniti poslovno enoto. Toda tudi tu so bili delavci premeščeni na druga delovišča in odpoved je dobilo le sedem uslužbencev.

Zaradi zmanjšanja investicij je bil tudi del delavcev iz poslovne enote Ljubljana premeščen na ostala delovišča, medtem ko je odpoved dobilo devet uslužbencev.

Če pa bo treba odpustiti več režijskega osebja, bodo organi upravljanja in sindikalna podružnica iskali tiste oblike, ki bodo najmanj boleče tako za kolektiv kot za posameznike. Vendar zaenkrat ni potrebna nobena panika, saj skoraj vse poslovne enote potrebujejo novih ljudi.

Ko smo nedavno obiskali nekatere poslovne enote, so manj odgovorni dejali: v zaostanku smo, ker nismo imeli dovolj delavcev. Tako je bilo v celjski cinkarni, na jese-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Martin Plajba

— Kaj pa pomenijo ti MAZI?
— Ja, to je pa naša druga izmena!

Dragi bralci

Nedavno je poteklo osem let, odkar je izšla prva številka Gradisovega vestnika. Brez dvoma je naš časopis v tem obdobju v celoti igral vlogo obveščevalca in informatorja v kolektivu. Gradisov vestnik je postal tista vez, ki povezuje kolektiv širom Slovenije in celo izven naših meja. S svojo pestro vsebino si je pridobil širok krog bralcev in tudi bralci izven našega podjetja ga radi berejo.

Seveda bo postala vsebina lista še lepša in bogatejša, če bo v njem sodelovalo še več članov kolektiva. K sodelovanju smo že večkrat vabili, toda kljub temu sprejema uredništvo premalo članov in potem morajo člani uredniškega odbora dostikrat sami izpolniti manjkajoče vrstice.

Zato vas ponovno vabimo k sodelovanju.

Kakšen naj bo članek, je težko določiti. Tudi glede načina pisanja ni določenih formul, vendar pa obstajajo nekateri elementi, ki jih moramo pri pisanju članov upoštevati, in to so: Če pripravljamo članek, nam mora biti tema popolnoma jasna kot tudi izbor. Izkušnje kažejo, da je izbira članka dejansko najtežja, zato moramo imeti vedno pred seboj, kaj želimo in o čem bomo pisali.

Druga nič manj važna stvar je naslov članka, ki mora biti pablju in se mora jasno opredeliti na vsebino.

Tretjič, poznati moramo problem, o katerem želimo pisati. Seveda pa mora biti članek napisan tako, da ga bodo bralci razumeli. Članki morajo temeljiti na določenih dejstvih, izogibati se moramo tujkam in raznim frazam.

Dolžina članka naj bo odvisna od vsebine, vsekakor pa članek ne sme biti predolg.

Pišite o poljubnem jeziku, pa tudi raznim skicam, slikam in šalim se ne odrečemo. Vsi članki so honorirani.

Pišite o gospodarskih ukrepih, o delu organov samoupravljanja, sindikalne podružnice, o žoljenju na gradbišču, skratka, vse kar vas zanima.

Posebno danes, ko se gospodarski ukrepi zaostrejo, je potrebno, da so vsi člani kolektiva o vseh dogajanjih in ukrepih organov upravljanja sproti seznanjeni.

Zato še enkrat: pišite in še enkrat pišite.

Urednik

Ob prazniku šoferjev čestitamo vsem šoferjem in voznikom gradbenih strojev. Na sliki Avgust Buda, Marko Tomšič, Alojz Založnik, Jože Gradišnik in »leteči MAZ« — Ferdo Strmecki

„Srečno in varno vožnjo“

Tudi naši šoferji so proslavili dan šoferjev 13. julij

Tako kot v večini podjetij, kjer imajo zaposlenih več šoferjev, smo tudi v našem kolektivu proslavili letošnji 13. julij — vsakoletni dan šoferjev. Posamezne enote so praznovale ta dan tako, kot jim je najbolj ustrezalo.

V Ljubljani, na Jesenicah in na Dravi so 13. julij slavili šoferji v soboto, 17. julija. Na Jesenicah so si tako uredili, da so šoferji med tednom delali nadure in so bili zato v soboto prosti. Skupno so se odpravili v naravo in so se v prijateljski družbi razvedrili. V Mariboru so šoferji svoj stanovski praznik slavili že v petek, medtem ko so se na Ravnah držali »reda« in proslavili dan šoferjev točno na 13. julija.

Dan šoferjev smo izkoristili kot priložnost, da smo prav na kratko intervjuvali šefa strojno-prometnega odseka, tovariša Antona Vovka. Najprej nekaj podatkov:

V SPO je zaposlenih 86 šoferjev, ki v glavnem vozijo kamione. V enoti SPO imamo danes naslednje tovornjake: 29 znamke MAZ, 4 znamke KRAZ, 18 TAM-Deutz, 9 OM, 13 znamke FAP, 2 firme »Saurer« in 13 TAM-Pionir, skupno 87 tovornjakov. V lanskem letu so naši kamioni opravili 4 milijone in 634.696 tonkilometrov. In še en podatek, ki pa za nas ni nič kaj preveč razveseljiv. Poprečno je v našem avtomobilskem parku v popravilu ali remontu redno okrog 10 vozil, kar kaže, da je naš avtomobilski park precej izrabljen in zastarel, vrh tega pa nam ta podatek pove, da je pri nas še vedno izredno pereče vprašanje nadomestnih delov. Med 87 tovornjaki jih je danes na Dravi kar 21, torej skoraj četrtina vseh vozil. Na Dravi prevozi 20 tovornjakov poprečno na dan po 20 kilometrov, kar pač razvažajo tovar na kratke razdalje. Na uro prevozi na Dravi naši tovornjaki poprečno po 11 kubičnih metrov materiala ali 17 ton. Na uro prevozi

naš tovornjak na Dravi dnevno kakih 187 ton materiala. Vseh 21 kamionov pa prevozi na Dravi dnevno okrog 3900 ton materiala, če pa dodamo še 2 KRAZ, potem dobimo dnevno količino okrog 4600 ton materiala.

»Kaj pa bi želeli ob letošnjem 13. juliju našim šoferjem,« smo ob zaključku pogovora vprašali tovariša Vovka.

»Predvsem želim vsem srečno in varno vožnjo,« je brez obotavljanja odgovoril šef SPO. »Seveda pa želim tudi, da bi vsi z vestnostjo in odgovornostjo opravljali svoje nalahko delo, želim pa še, da bi vsi skupaj sodelovali čim bolj konstruktivno v korist vsega podjetja in vse naše skupnosti.«

In kaj pravi šofer tov. Avgust Buda:

Deset let sem že v podjetju, je pričel pripovedovati tovariš Buda. Bil sem v Bosni, v Crni gori, v Kopru, skratka povsod, kjer je bila potreba. Sedaj vozim že nekaj let na Jesenicah in tu se počutim kot doma. Zadovoljen sem, in to je glavno.

Na Jesenicah nas je 17 šoferjev. Naš praznik bomo obhajali na Završnici podo Stolom. Povabili bomo tudi strojnike, ter upokojenega šoferja Janeza Ambrušiča, ki je zdaj v domu za upokojenice.

Tudi jaz čestitam vsem šoferjem »Gradisa« in želim, da bi se enkrat sestali vsi šoferji podjetja ter tako skupaj praznovali dan šoferjev.

Opomba uredništva: Pripominjamo, da je tovariš Buda nedavno prejel značko vzornega šoferja, za kar mu tudi mi iskreno čestitamo.

Mesec dni v sindikatu

Sindikalni odbor podjetja je na drugi seji obravnaval delo V. kongresa gradbenih delavcev Jugoslavije, katerega se je udeležilo tudi pet članov našega kolektiva. Naši delegati poročajo, da je bil kongres odlično pripravljen, potekal pa je v znamenju restrikcij in gospodarske situacije, integracije in specializacije gradbenih podjetij.

Analizirali so delo sindikalnih podružnic. Nekatere podružnice delajo dobro, drugim pa ni zavidati njihovega dela. Analiza ni bila tako kritična, ker so upoštevali, da so se sindikalne podružnice konstruktivno šele pred kratkim in da se novi odbori še niso vpeljali v delo.

O športnem dnevu Gradisa, ki bo 13., 14. in 15. avgusta v Ljubljani, in o športnih igrah gradbincev, ki bodo 27., 28. in 29. avgusta v Celju, je razprava potekala zelo konkretno. Določene so bile panoge, v katerih bodo tekmovanja, obravnavali so stroške in financiranje športnih iger, imenovali so organizacijski odbor za pripravo športnih iger itd.

Imenovali so tudi komisijo za sestavo osnutka pravilnika sindikalnega odbora, stalno komisijo za delitev osebnih dohodkov in komisijo za pripravo gradiva o skrajšanem delovnem času.

Večina sindikalnih podružnic je na svojih sejah obravnavala osnutek pravilnika o izplačilu nadomestila zaradi poškodb pri delu in razpravljal o pripravah za športne dneve.

Razen omenjenega se je delo sindikalnih podružnic odvijalo še v naslednjem:

■ Sindikalna podružnica Jesenice je razpravljala o vlogi in nalogah sindikata, predvsem pa njihove sindikalne podružnice. Obširno so govorili o gospodarskem položaju in ugotovili, da restrikcijski ukrepi zaenkrat še niso prizadeli njihovega kolektiva. Nadalje so razpravljali o priključitvi PE Kranj k njihovega kolektiva ter osvetlili to vprašanje z njegove pozitivne in negativne strani. Nabavili so 20 izvodov zakona o delovnih razmerjih, katerega bodo začeli študirati v prihodnjih dneh.

■ Sindikalna podružnica KO Maribor je sklenila poslati pet socialno šibkih in bolehnih članov kolektiva na enotedenski oddih v naše počitniške domove. Razpravljali so o poslovnem uspehu. Obračun je pokazal, da so bili uspešni, vendar s tem še niso zadovoljni. Analizirali so pomanjkljivosti, ki ovirajo še uspešnejše poslovanje. Mnogo so govorili o neizkoriščenih notranjih rezervah. Pregledali so tudi delo sindikalne podružnice za zadnje obdobje in ugotovili, da so postavljene

Naši jubilaranti

V avgustu bodo obhajali 50-letnico: Mihael Sturn (24. VIII.), Janez Horvat (28. VIII.) in Lovrenc Anušek (2. VIII.). Vsi so iz Maribora. Bernard Ivjič iz Celja jo bo praznoval 16. avgusta.

Vsem jubilarantom iskreno čestitamo!

ne naloge sicer izpolnili, vendar bi jih morali v prihodnje opravljati z večjo ažurnostjo.

■ Sindikalna podružnica Ljubljana je obširno razpravljala o nastali situaciji v gradbenem vodstvu, ki so jo v pretežni meri povzročili novi gospodarski ukrepi. Analizirali so vse možnosti, da bi trenutno krizo čim lažje prebrodili. Razpravi zakona o delovnih razmerjih so posvetili veliko pozornost in natančno proučili njegove novosti.

■ Sindikalna podružnica KO in SPO Ljubljana je obravnavala in urejala tekoče probleme. Dalj časa so se zadržali pri razpravi o 46-urnem tednu in predlagajo, naj se ta zadeva pospešeno ureja v merilu podjetja.

■ Sindikalna podružnica Rayne: Veliko so razpravljali o terenskem dodatku in o njegovem pravilnem izplačevanju. Poudarili so, da je treba kolektivu natančno razložiti, kdo je upravičen do terenskega dodatka. Analizirali so gospodarsko problematiko poslovne enote in ugotovili ugodne rezultate.

■ Sindikalna podružnica OGP Ljubljana je razpravljala o gospodarski problematiki. Menijo, da bo treba letni plan rebalansirati, ker nimajo zagotovljenih del do konca leta. Diskusija o skrajšanem delovnem tednu je bila zelo živahna. Iskali so možnosti, kako bi si zagotovili sodelovanje vseh ljudi, da bi zlasla produktivnost, ki je eden najvažnejših činiteljev za prehod na 46- oz. 42-urni teden.

Mila

Bošku v spomin

Vest o Tvoji smrti me je dosegla daleč v tujini prav v času, ko so Tvoje izmučeno telo peljali k večnemu počitku. Pretreslo me je, ko sem opazil Tvoje ime v črnem okviru. V mislih sem spremljal Tvojo poslednjo pot od mrliske pežice, tja do Tvojega zadnjega doma. Gotovo so Te zasuli s cvetjem. Ko bi le mogel videti, kolikšna je bila. In šele ko bi mogel v potoke pretočenih solza, potem bi šele videl, kako so Te premnogi radi imeli in kako si jih s svojim odhodom onesrečil. Tako so se mi misli podile nazaj v minula leta, tja do najinega prvega srečanja.

Bilo je to l. 1951, zima je ležala po ljubljanskem polju, sicer je pa snega bilo malo, tako da si iz Lito-stroja, kjer si takrat delal, prihajal na Tomačevsko cesto kar prek polja. Navadno sem te od daleč zagledal, saj si bil redek, ki je ubiral to pot. Bil si pa vedno vever in nasmejan. Če je bil mrzel, leden veter in si kar pordel od mraza, so Ti vedno nasmejene oči postale še bolj modre. Bil si takrat še mladenič. In ko si dekletom v šolski sobi pripovedoval o modrostih gospodarjenja, so mnoge bolj gledale Tvojo lepo in prikupno zunanost, kot pa poslušale Tvoje besede.

Potem sva se kmalu za nekaj let razšla, jaz tja pod Peco in Ursijo goro — Ti si ostal v Ljubljani. Ponovno sva se srečala nekaj let pozneje na Krškem polju. Oba sva imela težke naloge, da malokdaj takih. Morda sva si kdaj izrekla tudi kako trdo besedo, tršo kot bi to bilo pričakovati med ljudmi, pa vendar dobra volja je obladala vse, naposled sva vedno našla skupni jezik. Potem sva se v službi zopet razšla. Le redko sva se srečavala. Ko si premagal prvo operacijo, sva veliko govorila o prihodnosti, polni zdravja in ljubezni. Ti si takrat že prestal prvo preskušnjo. Zelen si še zdravja — še bolj dela. Nič več nisi govoril o svojem lepem Jadranu, o dionem Marjanu in o svojem sončnem Splitu. In potem se je začel dolg mučen, trd boj za vsak dan življenja. Ti, dragi Boško, Ti si trpel, boril se za malo življenja, vsi smo pa le upali, da se bo nekega dne le obrnilo na bolje. Pa nas je to upanje izdalo. Ogoljufal nas je za še mlado, upanja polno življenje, ogo-ljufalo nas je za našega dragega Boška. Rad bi Ti te vrstice poslal v večnost, rad bi Ti povedal, da si mi bil drag in da me je Tvoja veliko prezgodnja smrt zelo, zelo potrla.

Tvojim najdražjim moje najgloblje sožalje.

Počivaj v miru, ostal mi boš vedno v najlepšem spominu.

Frankfurt a M junij 1965.

Jože Lipovec

NADALJEVANJA S PRVE STRANI ★ NADALJEVANJA S PRVE STRANI ★ NADALJEVANJA S PR

Skrbi nas

Torej moramo predvsem »držati skupaj«, kot temu pravimo. To pa se z drugimi besedami pravi, da se zavestno podrejam skupnim interesom torej tudi skupnim sklepom in dogovorom. Potemtakem gre za zavestno disciplino, brez katere ni kolektiva, naj je velik ali majhen.

A kaj, ko pa tega dostikrat ne znamo preceniti. Na primer: situacije zaključujemo petnajstega o mesecu pa nam ni dosti mar, da imamo okrog tri milijarde obratnih sredstev. Če bi bili bolj disciplinirani in bi ta rok pomaknili za pet in še nekaj dni zraven naprej, bi sprostil — na pamet rečeno — kakih tristo milijonov — in to bi bilo dovolj denarja za tiste stolpiče v Kranju, kjer smo morali delo prav zaradi pomanjkanja obratnih sredstev ustaviti. In kolektiva v Kranju ne bi bilo treba razpustiti.

Kakšen posluh imamo za disciplino, kažejo še druge stvari. Poročilo o stanju osebja bi morale enote poslati do petnajstega o mesecu, dvajsetega julija tega poročila še ni bilo iz Raven, Celja, Kranja, Skofje Loke in KO Ljubljana. Ali drug primer: poročilo o urah in osebnih dohodkih bi moralo biti na centrali petega o mesecu. Le projektni biro se je držal roka ter je poslal poročilo že tretjega, Maribor, Jesenice, Skofja Loka, OGP, centrala, so ga poslali šestega, Kranj, Celje in SPO sedmega, Rayne, Ljubljana in KO

Ljubljana osmega, Zalog debolega in Koper in KO Maribor desetega. Navsezadnje se sama po sebi vzbujajo misli, da ni produktivnost samo o kubičnih metrih in tonah, ki jih terjamo od delavcev, ampak tudi in marsikdaj predvsem od točnosti in ažurnosti v pisarnah. Zdej, ko smo se odločili za varčevanje na vsakem koraku, je toliko večja dolžnost upravnega osebja, da si delo do kraja organizira.

Disciplina na vsakem koraku, točnost in ažurnost, to so v teh razmerah poglavitne zapovedi, ki so nujne, če naj prebrodimo težave s čim manj izgubami.

Kadri

predvsem tehnikov, delovodij in finančnih strokovnjakov. Danes pa poslovne enote mlade kadre zavračajo, češ tudi ta kader, ki smo ga zadnja leta štipendirali, bo samo pomnoževal že itak veliko upravo nekaterih poslovnih enot.

Res, da smo del štipendistov, ki so letos končali šolanje, zaposlili na primernih delovnih mestih, toda ostalo je še vrsto mladih ljudi, katerim bomo morali povedati, da zanje nimamo primerne delovnega mesta v podjetju. Pri tem pa se takoj vprašamo, ali je bila naša štipendijska politika pravilna ter ali so kadri in strokovnost kadrov tisti činitelji, s katerimi rešujemo proizvodnost in dvigamo produktiv-

nost dela. Če bomo šli po poti obrtniške proizvodnje, potem teh kadrov res ne potrebujemo. Če gremo na specializacijo in načrtno proizvodnjo (ter, če se bodo z novimi gospodarskimi ukrepi uredile razmere in planiranje v gradbeništvu), potem so nam inženirji, tehniki in drugi strokovnjaki z ustreznimi izobrazbo še kako potrebni.

Seveda samo s sprejemanjem novih strokovnjakov ne bomo dvignili produktivnosti dela, če ne bomo hkrati spremenili tudi nekaterih organizacijskih oblik in izvedli dosledno delitev dela. K temu pa bo pripomoglo nenehno izobraževanje. Zato bo center za izobraževanje vseh vrst strokovnjakov, tesarjev, zidarjev, železokrivcev in tako dalje, ter z načrtno politiko štipendiranja.

Če se za hip ozremo na politiko štipendiranja in izobraževanja za nekaj let nazaj, potem ugotovimo, da je štipendiranje sicer pospeševalo vzgojo raznovrstnih strokovnjakov, vendar takratna politika ni bila rezultat perspektivne kadrovske politike podjetja. Šele leta 1962 smo pričeli s sistematičnim štipendiranjem in kot rezultat tega je 25 mladih inženirjev, 23 tehnikov, 41 delovodij, ki so se v zadnjih letih vključili v proizvodnjo. Gotovo bodo ti mladi sodelavci prinesli v podjetje vrsto novih organizacijskih oblik in metod dela. Potrebno jih bo le angažirati, saj volje je pri mladih ljudeh dovolj.

Določeni rezultati so doseženi tudi na področju izobraževanja, saj je bilo v zadnjih dveh letih vklju-

čeno v strokovno izobraževanje 1724 ali 34,7% zaposlenih, v družbeno-ekonomsko izobraževanje pa 2216 zaposlenih ali 44,5% vseh zaposlenih. S tem se je povečala strokovnost dela in izboljšala delovna disciplina.

Ze iz teh nekaj podatkov so razvidni uspehi izobraževanja in vloga strokovnjakov v podjetju, brez katerih ne more biti uspešnega dela in poslovanja. Zato se mora kadrovanje in izobraževanje tudi v prihodnje prilagajati splošnim zahtevam v gospodarstvu in kadrovskim potrebam vsake poslovne enote.

L. C.

Enotnejše

nicah, na obratu OGP, v Mariboru itd. Povsod primanjkuje kvalificiranih tesarjev, železokrivcev, marsikje pa tudi nekvalificiranih delavcev. Na drugi strani pa se je število zaposlenih v letošnjem letu zmanjšalo za ca. 900 delavcev. Ze iz teh nekaj podatkov je razvidno, da se bo treba politike zaposlovanja lotiti še bolj načrtno. Napak bi bilo, če bi ena poslovna enota ljudi odpuščala, hkrati pa druga nabirala nove ljudi.

Novi gospodarski ukrepi bodo odnose na tržišču in v podjetju še poostriili. Zato bo potrebno čimveč sodelovanja in enotne politike zaposlovanja in koordinacije dela.

L. Cepuš

Vsak proizvajalec tudi upravljavec

Na Jesenicah je dela dovolj — Na nekaterih gradbiščih delajo te dni s polno paro — Primanjkuje kvalificiranih delavcev — Turistična sezona za neturiste

Ko smo te dni obiskali enoto na Jesenicah, smo dobili jeseniškega šefa, tovariša Franca Vovka, in njegovo »desno roko« Božo Lukača in še komercialnega šefa Vlada Sanca, ki so bili zatopljeni v množico števil. Pred seboj so imeli ravno plan jeseniške poslovne enote za tretje četrtletje. Ta plan so pripravile strokovne službe, zdaj pa bodo o njem razpravljali vsi proizvajalci, vseh 500 delavcev, ki so zaposleni v gradbenem vodstvu Jesenice.

Načelo, naj bo vsak proizvajalec tudi čimboljše upravljavec, je na Jesenicah že precej časa uresničeno v praksi, kar daje tej delovni enoti trdne temelje in jasno perspektivo za prihodnost. Vsi proizvajalci so seznanjeni z najpomembnejšimi in tudi drobnimi nalogami svojega kolektiva, razpravljajo pa tudi o nalogah in delu, ki jih čaka v prihodnosti. Vsekakor tak način dela, ki daje delavskemu samoupravljanju pravo mesto, spodbudno vpliva na delovne rezultate in sploh na vzdušje v kolektivu. In če k temu dodamo že znano disciplino in smisel za red, ki imata na Jesenicah že tradicionalno »domovinsko pravico«, potem ni nič čudnega, da je vzdušje na Jesenicah tudi v današnjih časih, ko povsod slišiš bolj ali manj pesimistične govorice, kar bodrilno in spodbudno.

Te dni imajo na Jesenicah dela več ko dovolj, in ne samo te dni, marveč tudi za vse leto. Sicer pa Jeseničani ne mislijo samo na današnji dan, marveč že danes mislijo tudi na prihodnje leto in na prihodnost sploh. Na največjem objektu — novi železarni na Bevškem polju — gredo sicer gradbena dela počasi h koncu. V prvem polletju je bilo na tem objektu del skoraj za pol milijarde, medtem ko jih je po planu za tretje trimesečje le še za 96 milijonov. Ze samo ta podatek kaže, da bodo naši gradbinci letos jeseni počasi zapustili to velikansko gradbišče.

Na Hrenovici s polno paro

Zato pa teče delo s polno paro na Hrenovici. Na veliki hali za patentirano žico (dolga bo 90 in široka 70 m) delajo te dni Jeseničani z znano marljivostjo, tako da bo objekt dogotovljen do roka. Po planu

naj bi na Hrenovici letos zgradili več objektov v skupni vrednosti 557 milijonov. Razen hale za patentirano žico gradimo še transformatorsko postajo (za 68 milijonov) in izkop za aglomeracijo. Naj mimorede še omenimo, da so načrti za ta objekt izdelani v našem projektivnem biroju. Gradnja sicer ne teče popolnoma po planu, v zaostanku smo približno mesec dni. Predvsem je Jeseničane spomladi oviralo močno deževno vreme, pozna pa se tudi pomanjkanje delovne sile. Zlasti primanjkuje na Jesenicah zidarjev, tesarjev in tudi železokrivcev.

Iz tal bodo zrasle tri nove stolpnice

Drugo veliko gradbišče, ki bo kmalu oživele, je blizu jeseniške gimnazije. Tu bodo začele »rasti« tri velike stolpnice. Seveda vseh treh letos ne bo mogoče dokončati, veliko sredstev občinski stanovanjski sklad prav gotovo nima. Lahko pa računamo, da bo letos dograjena vsaj ena stolpnica in tudi vseljiva. Prvotno je bilo predvideno, da bi gradili na tem mestu dve stolpnici, ki bi jih prodali za trg. Naše vodstvo pa je doseglo sporazum s stanovanjskim skladom, tako da delamo zdaj ta stanovanjski objekt za občinski sklad. Temelji za vse tri stolpnice, v katerih je vgrajenih preko sto franki pilotov, so že končani, v kratkem bo šel objekt ne samo »v zemljo«, marveč tudi v višino. Vsekakor lahko računamo, da bo, kot rečeno, že ena stolpnica letos vseljiva, kajti toliko sredstev bo stanovanjski sklad lahko zbral (okrog 440 milijonov). Ostali stolpnici pa bosta dokončani v letu 1966 oziroma 1967. Vsa tesarska dela pa so prevzeli Škofjeločani.

Postojanka na Bledu

Seveda Jeseničani ne delajo samo na Jesenicah, tudi na Bledu imajo svojo postojanko.

Ceprav je na Bledu vrhunec turistične sezone, naši delavci tega ne opazijo, kajti priganja jih delo.

Tu so v gradnji nekateri objekti v sklopu LIP Bled, in sicer: Krlišče ali sortirnica hlodovine, prehodni bazen z uvoznim verižnim transportom, žaga s sortirnico in silosi za žagovino.

Na gradbišču je zaposlenih 50 ljudi. Vsi objekti morajo biti gotovi do septembra. Delajo s polno paro, tudi po 11 ur dnevno, če to narekujejo potrebe. Delavci stanujejo v urejenih barakah, hrano pa dovažajo z Jesenic.

Tudi objekte na Bledu so projektirali naši projektanti.

V tovarni smuči in športnih rekvizitov

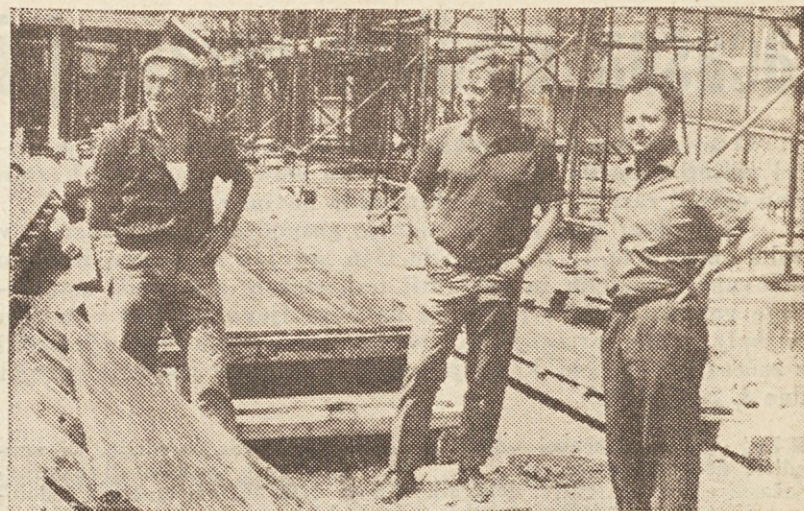
V tovarni športnega orodja »Elan« v Begunjah nem bmlhwya čano. V dovršitveni fazi je hala za površinsko obdelavo smuči. Prihodnji teden pa bodo začeli z asfaltiranjem internega cestišča in z ureditvijo okolice.

V perspektivi je še adaptacija objekta za pripravo lesa in gradnja deponije premoga.

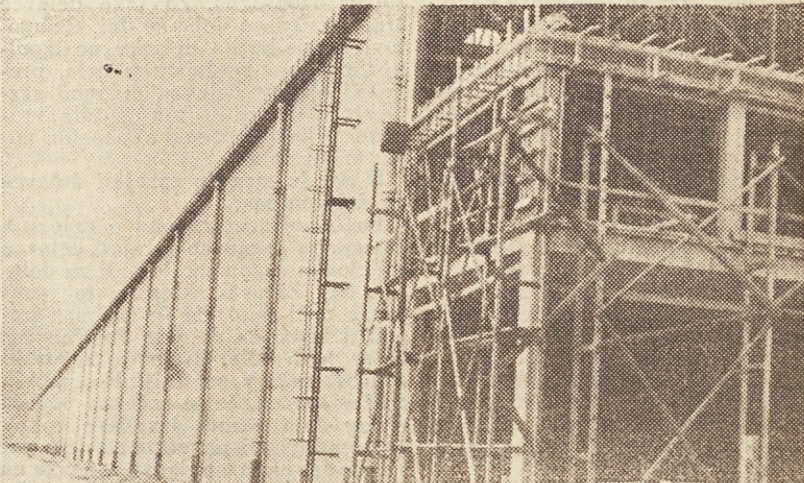
Jeseničanom se je priključila še poslovna enota Kranj. Delajo pa tudi na ostalih objektih. Zelo hitro z gradnjo severnega dela podvoza, ki mora biti dograjen do 1. avgusta, torej za občinski praznik Jesenic. Omeniti bi še veljalo to, da bodo v kooperaciji gradili hokejski stadion na Jesenicah.

V naselju pa bodo zgradili novo kotlarno, ki bo dograjena še letos. Ta kotlarna bo oskrbovala s toploto vse samske domove in bližnje objekte jeseniške »centrale«.

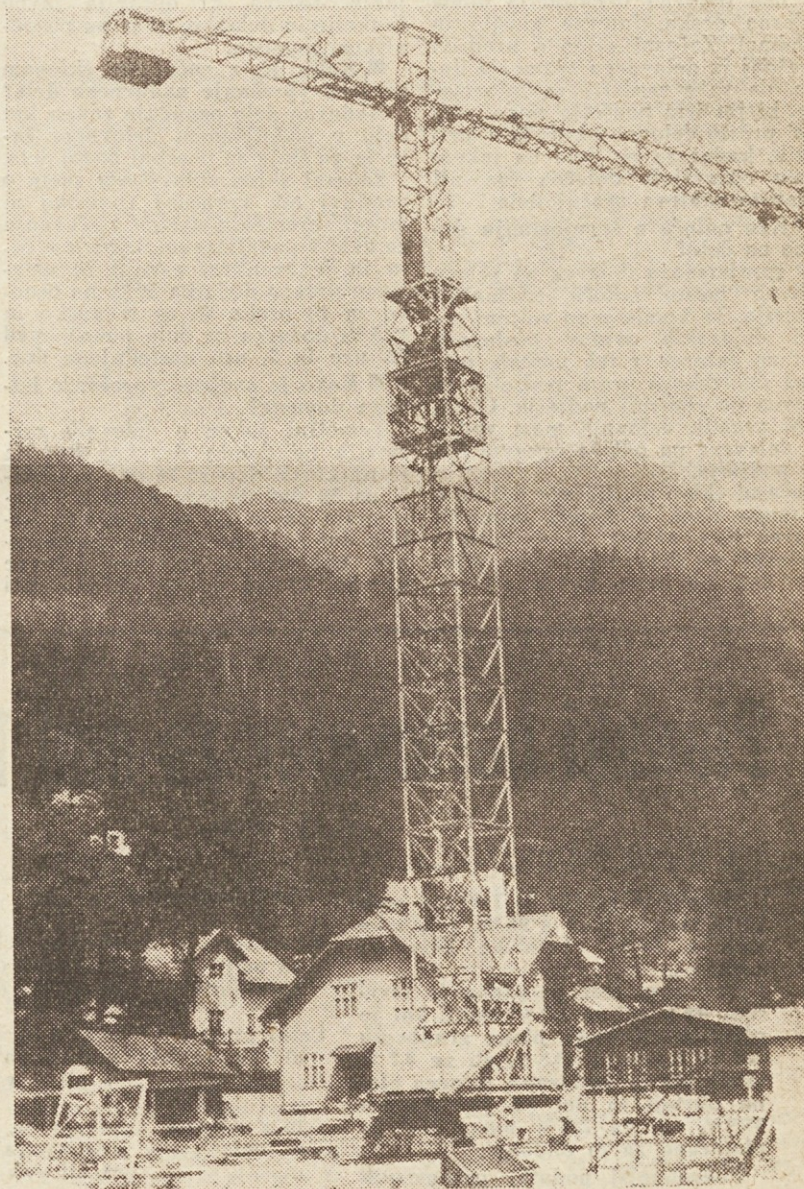
Zadnje čase so Jeseničani posvetili mnogo pozornosti vzgoji lastnih kadrov. Tako je bilo v sklopu centra za izobraževanje podjetja organiziranih več tečajev za razne poklice. Obstaja tudi enoletna šola za železokrivce. Kandidati te šole se nahajajo na praktičnem delu v železokrivnici.

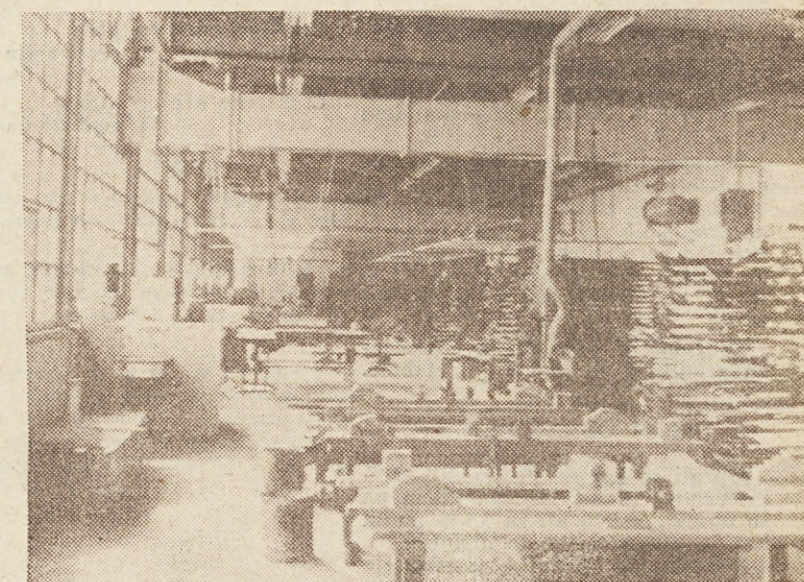
Predsednik delavskega sveta podjetja Božo Lukač, sektorski vodja Janez Kokalj in delovodja Božo Cad na objektu v Hrenovici

Velika 500-meirska hala na Bevškem polju na Jesenicah pred dograditvijo

Še letos bo na tem kraju na Jesenicah stala stolpnica, prihodnje leto dve in Jesenice bodo spet lepše

V hali za površinsko obdelavo smuči v tovarni »Elan« v Begunjah se nahajajo že prve smučke. Objekt bo kmalu gotov

TRAGEDIJA V WEILBURGU

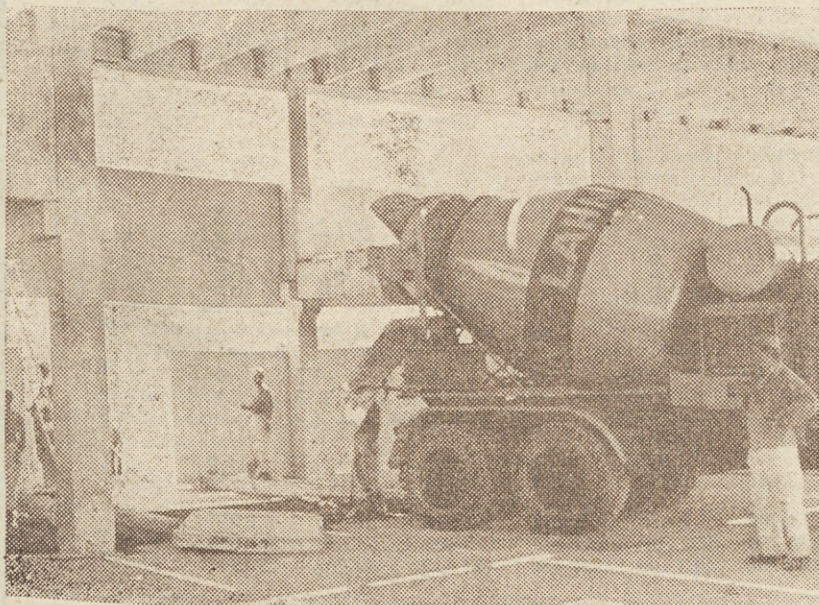
Weilburg je majhno mesto, ki leži kakih 80 km severno od Frankfurta na reki Lahnu. To je staro mestce, v katerega še ni vdrila industrija. Na robu mesta gradi naša enota že od februarja večji industrijski objekt za Leitz Werke (pri nas znana Leica) iz Weizlarja. Celoten objekt tvorijo kotlovnica (ca. 500 m²), glavna industrijska stavba (ca. 8500 m²) in tako imenovano pomožno poslopje (ca. 1500 m²) z zidane površine. Vsi ti objekti so popolnoma montažni. Naša naloga je: izdelava temeljev (ca. 220 vodnjakov globine 2–8 metrov), vseh tlakov (debeline ca. 25 cm) vsa še preostala betonska, zidarska in tesarska dela. Vrednost plač za vsa naša dela je bila ca. 350.000 DM, tj. kakih 80 milijonov dinarjev. Dela so se pričela letos v februarju in tovarna bo šla v polno obratovanje 1. oktobra letos. To je torej objekt, na katerem dela naša ekipa okoli 40 delavcev pod vodstvom tov. Sušterja, delovod-

je in kjer se je 28. junija pripetila huda nesreča, katere žrtev je postal prav tov. Sušter. V kratkih potezah bom opisal, kako je do te nesreče prišlo, da ne bi bilo nepotrebnih dvomov.

Tega dne, bil je ponedeljek 28. junija, je okoli 9.30 ure pripeljal avto kot običajno vsak dan iz centralne betonarne 5 m³ betona. Na sliki se točno vidi avto na mestu, kjer je obstal, potem ko je z zgornjim robom lijaka udaril ob preklado in kamor ga je upravljal od zadaj prav pok. Sušter. Preklada dolž. 7,10 m, h = 1,30 m in debeline ca. 0,15 m, je bila armirana samo za montažo s tem, da se po montaži podzida. Na sliki se vidi, kako leže preklade levo in desno na zobu stebra. Preklada je na obeh straneh nasajena na jeklene klinke in tudi na zgornjem robu pričvrščena ob stebel. Tov. Sušter je stal na mestu, kjer leži armatura, in od tod upravljaval avto, ko je vozil nazaj. Zakaj je stal prav na tem mestu, je tudi

nepojmljivo. Od tod je slabše videl in težje dajal potrebne znake soferju. Da je ostal kjer koli v glavni hali, npr. v vzdolžni smeri hale, bi videl mnogo pregledneje tako voz kot tudi soferja in prav gotovo bi opazil, kako nevarno se je bližal lijak že montirani prekladi. Tako je pa to prezrl. Lijak je sicer narahlo, pa vendar dovolj močno udaril nekje v sredino preklade, jo zlomil tako, da sta obe polovici padli na tla. V tem trenutku je pokojni Sušter storil usodno napako. Da je ostal na mestu, kjer je stal, bi ostal popolnoma nepoškodovan. Naredil je usodni korak naprej tako, da ga je padajoča preklada oplazila po levi strani in ga delno tudi potegnila podse, tako da je glavni udarec preklade sledil na medenične kosti, obe golenici in spodnji del hrbtenice. Poškodba je bila zelo težka. Pokojnik je takoj padel v nezavest, iz katere se je pa budil le v presledkih in ne popolnoma. Rešilni voz je bil v nekaj minutah na licu mesta. Tov. Sušterja so prepeljali najhitreje v nekaj sto metrov oddaljeno bolnišnico, kjer je bila že telefonično alarmirana kirurška ekipa, in se je takoj lotila dela (kisik, transfuzija krvi, umetno dihanje) vendar je bilo vse zaman. Notranje poškodbe so bile tolikšne, da je bil ves napor zaman in telo nesrečnega tov. Sušterja ni bilo mogoče pripraviti za operacijo. Tovariš Sušter je umrl 3 ure po nesreči ne da bi se zavedel.

Začasna ureditev vprašanj iz delovnega razmerja

O novem temeljnem zakonu o delovnih razmerjih, ki je prišel veljati 8. aprila letos, smo v našem listu že pisali. Na kratko smo opisali razlike med dosedanjim in novim zakonom.

Na podlagi tega zakona morajo gospodarske organizacije v roku enega leta, tj. do 8. aprila 1966, sprejeti svoje pravilnike o delovnih razmerjih in uskladiti tudi statute z določili omenjenega zakona. Dokler pa to ne bo opravljeno, je bilo potrebno najbolj pereča vprašanja, ki izvirajo iz delovnega razmerja, rešiti z začasnim odlokom, ki ga je naš delavski svet podjetja sprejel dne 4. junija 1965.

■ Kaj vsebuje začasni odlok o ureditvi delovnih razmerij?

Začasni odlok o ureditvi delovnih razmerij rešuje določena vprašanja iz delovnega razmerja. Tako je bil s sklepom delavskega sveta urejen način razpisa prostih delovnih mest, poskusno delo v delovni organizaciji, delo za določen čas, delo v podaljšanem delovnem času preko rednega, določili smo pogoje za dolžino rednega letnega dopusta, odločili o izrednem dopustu do 7 dni v koledarskem letu, o primerih dopusta brez nadomestila, ko delavec še nadalje ostane član delovne skupnosti, medtem ko njegove pravice iz dela v delovni organizaciji mirujejo. Dalje vsebuje začasni sklep podrobna določila o odgovornosti delavca zaradi kršitve delovne dolžnosti in končno ureja vprašanje glede prenehanja dela delavca v delovni organizaciji.

■ Ali mora delovna skupnost vsako prosto delovno mesto razglasiti za javni sredstvi za informacije in ga prijaviti organu službe za zaposlovanje delavcev?

Gospodarska organizacija more le v izjemnih primerih, ki so določeni v statutu, prosta delovna mesta razglasiti s sredstvi za informacije, ki jih ima delovna organizacija doma (oglasna deska, interno glasilo in podobno). Začasni sklep o ureditvi vprašanj iz delovnega razmerja določa, da se s sredstvi za informacije, ki jih ima podjetje samo, razglasi prosto delovno mesto le v primerih, kadar se bo delo na takem mestu opravljalo določen čas, ali kakor to zahteva značaj dela.

■ Kdo odloča o sprejemanju delavca na delo?

O sprejemanju delavca na prosto delovno mesto odloča tričlanska komisija. Te komisije so voljeni organi delavskih svetov poslovnih enot za delavce v teh enotah, oziroma delavskega sveta podjetja za delavce na centrali podjetja. O zasledbi prostih delovnih mest vodilnih delavcev pa odloča upravni odbor podjetja.

Začasni sklep predpisuje dobo poskusnega dela, v kateri opravlja delavec tiste naloge, ki se morajo izvrševati na delovnem mestu. Njegovo delo pa mora spremljati po-

delu kot npr. trajnejše doseganje nadpovprečnih uspehov po kakovosti, količini in podobno in posebne socialne razmere, v katerih živi, ter od delovnih pogojev (teža dela, zahtevnost dela, vpliv dela in delovne okolice na delavca, telesna in duševna napetost pri delu in drugo), dalje pa tudi od delavčeve delovne dobe.

Temeljite spremembe v določanju dolžine letnega dopusta med letom po uveljavitvi zakona vsekakor ne bi bile umestne in bi prav gotovo neugodno prizadele posameznike, katerim je bila odločena dolžina dopusta po dosedanjih veljavnih predpisih. Zaradi tega se je delavski svet odločil tudi v začasnem sklepu zaenkrat obdržati še stari način določanja dolžine letošnjega dopusta. V novem pravilniku, ki bo veljal za prihodnje leto, pa bodo določeni tudi novi pogoji, po katerih bo mogoče uveljavljanje pravice glede dolžine letnega dopusta.

■ Kdaj lahko delavec koristi izredni dopust?

V upravičenih primerih, kadar gre za izredne opravke se lahko odobri izredni plačan dopust do 7 dni v koledarskem letu, in sicer: ob sklenitvi zakonske zveze do 3 dni, ob rojstvu otroka do 3 dni, ob smrti ožji družini do 3 dni, ob selitvi 1 dan in ob polaganju strokovnega izpita do 7 dni.

■ Kdaj lahko dobi delavec brezplačen dopust?

Brezplačen dopust pa je mogoč za ureditev zasebnih zadev delavca do 30 dni oziroma zaradi šolanja ali strokovne izpopolnitve do 60 dni v enem koledarskem letu.

Za časa take odsotnosti z dela ostaja delavec še naprej član delovne skupnosti, njegove dolžnosti in pravice, ki se pridobivajo v delu in iz dela v delovni organizaciji, pa mirujejo.

■ Kaj vsebuje začasni sklep glede kršitev delovne dolžnosti?

Začasni sklep našteva, katere so lažje in težje kršitve delovne dolžnosti in določa tudi organe v podjetju za izrekanje kazni zaradi teh kršitev.

Denarnih kazni novi zakon več ne pozna.

Za kršitev delovne dolžnosti sme delovna skupnost izreči svojemu članu opomin, javen opomin, zadnji javen opomin in izključitev iz delovne organizacije.

Prav tako zakon ne predvideva pravice za izrekanje kazni po samo eni osebi, temveč sme izrekat kazni le kolektivni organ, ki ga izvoli delavski svet. Za začetek postopka za kaznovanje kršitve delovne dolžnosti sme delovna skupnost pooblastiti posameznega člana kolektiva.

O izključitvi delavca iz delovne skupnosti zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti odloča delavski svet.

■ Kdo sme izrekat kazni?

Po začasnem sklepanju delavskega sveta smejo izrekat kazni tričlanske komisije, ki jih imenujejo delavski sveti poslovnih enot za delavce poslovnih enot in delavskega sveta podjetja za delavce na centrali ter za vse vodilne delavce v podjetju. Sklep o izključitvi delavca iz delovne organizacije zaradi hujše kršitve delovne dolžnosti pa smejo izrekat delavski sveti poslovnih enot za delavce teh enot, oziroma delavski svet podjetja za delavce na centrali ter za vse vodilne delavce v podjetju. Predlog za izrekanje kazni izključitve dajo že prej omenjene komisije.

■ Kako preneha delovno razmerje?

Zakon pozna naslednje primere, ko preneha delo delavca v delovni organizaciji: po volji delavca, po volji delavca v soglasju z delovno skupnostjo, proti volji delavca in končno neodvisno od volje delavca in delovne skupnosti.

Brez privolitve delavca preneha delo delavca v delovni organizaciji, kadar se odpravi delovno mesto zaradi izpopolnitve organizacije dela, izpopolnitve delovnega procesa ali če je delovno mesto odpravljen zaradi pripojitve ali spojitve z drugo organizacijo in če delavca po odpravi delovnega mesta ni mogoče razporediti na drugo ustrezno delovno mesto v delovni organizaciji. Dalje lahko preneha delovno razmerje brez privolitve delavca, če se trajnejše zmanjša obseg dela, in v primeru, če delavčeva delovna sposobnost ne ustreza zahtevam delovnega mesta. Zakon dalje tudi predpisuje, da mora delovna skupnost s svojim internim pravilnikom določiti čas, ko mora delavec ostati še na delu, ko sporoči oziroma mu je sporočeno, da preneha njegovo delo v delovni organizaciji. To pa ne velja za primer, ko preneha delovno razmerje brez volje delavca in delovne organizacije (trajna ali popolna nezmožnost za delo, če tako ugotovi organ socialnega zavarovanja, prepoved opravljanja dela po odločbi pristojnega organa ali sodišča, če delavec prestaja zaporno kazen daljšo kot tri mesece ali če je zoper njega uveden varnostni, vzgojni ali varstveni ukrep).

V začasnem sklepu je določen delo dneva, ko se ga razreši. Ta čas je od enega do štirih mesecev glede na razporeditev na delovno čas, ko mora delavec še ostati na mestu po našem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Z. R.

ZAHVALA

Franc Cvetko in Franc Mesarič, absolventa gradbene delovodske šole v Mariboru, se iskreno zahvaljujeva centru za izobraževanje in kolektivu v Mariboru ter vsem, ki so nama omogočili šolanje na gradbeni delovodski šoli. Zavedava se velikih stroškov, ki jih je imelo podjetje z nama, zato obljubljava, da bova na delovnem mestu vestno delala in se trudila za čimboljši uspeh celotnega kolektiva.

Franc Cvetko in Franc Mesarič

Opomba uredništva: Tov. Franc Cvetko je končal gradbeno delovodsko šolo z odličnim uspehom, za kar je prejel tudi posebno nagrado. K doseženemu uspehu mu tudi mi čestitamo.

Planski barometer za maj 1965

PREGLED REALIZACIJE PO POSLOVNIH ENOTAH ZA MAJ 1965

A. Gradbišča

A. USPEH PODJETJA:

V mesecu juniju je izvršilo podjetje skupni plan s 96 %, gradbena dela z 98 %, obrtniška dela pa s 83 %.

Skupnega letnega plana je izvršeno 40 % ali za 1,7 % manj, kot je planirano, letnega plana gradbenih del je izvršeno 40,8 % ali za 0,7 % manj, kot je planirano, letnega plana obrtniških del pa je izvršeno 35,9 % ali za 7,3 % manj, kot je planirano za to obdobje.

Podrobnejši podatki posameznih planskih pokazateljev za poslovne enote pa so razvidni iz posebne tabele.

B. USPEH GRADBENIH ENOT:

Gradbišča so kot celota izvršila skupni mesečni plan s 97 %, gradbeni plan s 102 %, obrtniška dela pa s 83 %.

Skupnega letnega plana pa so gradbišča izvršila 40,5 % ali za 1 % manj, kot je planirano, letnega plana gradbenih del 41,8 % ali za 0,8 % več, kot je planirano, letnega plana obrtniških del pa 35,9 ali za 7,3 % manj, kot je planirano za to obdobje.

Podrobnejši podatki za posamezna gradbišča so razvidni iz tabele.

C. USPEH OBRATOV:

Obrati so kot celota izvršili 92 % mesečnega plana, letnega plana pa so dosegli 38,8 % ali za 3,5 % manj, kot je planirano za to obdobje.

Podrobnejši podatki realizacije posameznih planskih pokazateljev za obrate pa so razvidni iz posebne tabele.

Planski pokazatelji

Realizacija v %	skupna dela
za maj	gradbena dela
kumulativno	obrnitiška dela
Letni plan:	plan v %
a) skupna dela	realizacija v %
	+ ali - v %
b) gradbena dela	plan v %
	realizacija v %
	+ ali - v %
c) obrtniška dela	plan v %
	realizacija v %
	+ ali - v %

Produktivnost za junij 1965	plan realizacija
Efektivne ure	plan realizacija + ali -

Gradbišča skupaj
96
98
83
41,7
40,8
- 1,7
41,5
40,8
- 0,7
43,2
35,9
- 7,3
1.424
1.548
1.718.300
1.272.425

Gradbišča skupaj	Ljubljana	Maribor	Celje	Jesenice	Ravne	Zalog	Koper	Kranj
97	87	108	75	107	96	106	116	86
102	82	117	72	117	95	115	124	89
83	96	70	80	23	102	86	96	80
41,5	46,3	42,0	35,6	44,9	42,4	38,4	40,3	32,0
40,5	40,4	45,5	26,5	48,1	40,7	40,6	46,9	27,4
- 1,0	- 5,9	+ 3,5	- 9,1	+ 3,2	- 1,7	+ 2,2	+ 6,6	- 4,6
41,0	40,5	42,0	36,0	46,7	44,3	38,9	40,2	32,1
41,8	33,1	49,0	26,0	54,8	42,1	44,6	49,9	28,5
+ 0,8	- 7,4	+ 7,0	- 10,0	+ 8,1	- 2,2	+ 5,7	+ 9,7	- 3,6
43,2	66,5	42,0	34,6	34,0	33,9	37,3	40,3	31,9
35,9	64,2	29,4	27,6	7,9	34,5	32,2	38,9	24,8
- 7,3	- 2,3	- 12,5	- 7,0	- 26,1	+ 0,6	- 5,1	- 1,6	- 7,1
1.225	1.089	1.222	1.180	1.438	1.277	1.200	1.425	1.078
1.404	1.061	1.402	1.065	1.821	1.536	1.483	1.788	1.006
3.631.600	790.000	955.000	384.000	486.900	470.000	251.500	156.500	157.700
3.227.459	665.809	895.006	307.722	451.669	370.789	233.185	154.997	150.282

B. Obrati

Planski pokazatelji

Realizacija plana za junij 1965	92	107	88	82	87	85	119
Letni plan	plan v %	42,3	37,0	42,8	47,0	45,3	50,0
	realizacija v %	38,8	39,5	37,9	38,4	39,2	59,7
	+ ali - v %	- 3,5	+ 2,5	- 4,9	- 8,6	- 6,1	+ 9,7
Produktivnost za junij 1965	plan realizacija	- 3,5	+ 2,5	- 8,6	- 6,1	- 6,3	+ 9,7
Efektivne ure	plan realizacija + ali -	2.087	2.650	2.110	2.234	2.101	1.934
	plan realizacija	1.992	2.174	1.888	1.904	1.900	1.915
	+ ali - v %	1.186.700	252.700	213.000	156.400	161.800	261.000
		1.044.966	263.190	210.536	151.412	154.794	226.747

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

XI. rednega zasedanja delavskega sveta podjetja, ki se je vršilo dne 30. junija 1965 v Ljubljani

1. Pri pregledu sklepov je delavski svet ugotovil, da so vsi izvršeni, oziroma so v izvrševanju.

2. Poročilo overovatelja zapisnika se vzame na znanje.

3. Predsednik UO podjetja poroča o delu upravnega odbora podjetja. Poročilo se odobri.

4. Na podlagi 223. člena statuta podjetja in spričo ekonomske situacije na tržišču ter z upoštevanjem določil čl. 222 statuta sprejme delavski svet naslednji sklep:

Gradbišče Kranj kot poslovna enota preneha poslovati z dnem 31. julija 1965. S tem preneha tudi mandat članov organov upravljanja v tej enoti.

Za likvidacijo poslovanja gradbišča Kranj se imenuje komisija v naslednjem sestavu:

- tov. Leopold Ilvar kot predsednik
- tov. ing. Alfred Peteln, član
- tov. Anica Lenšček, član
- tov. Vladimir Sanca, član.

5. Potrdijo se spremembe pravilnika o tenrenskem dodatku delavcev podjetja, kakor so bile predložene.

6. Sprejme se pravilnik o izplačilu odškodnine zaradi poškodbe pri delu, ki naj velja od 1. maja 1965 dalje, ko je prenehalo kolektivno zavarovanje pri DOZ.

7. V smislu čl. 6 pravilnika o izplačilu odškodnine zaradi poškodbe pri delu, sprejme delavski svet podjetja sklep, da se iz neizplačanega dela čistega dohodka iz leta 1964, namenjenega za osebne dohodke rezervira 5.000.000 din za izplačila po omenjenem pravilniku.

8. Sprejme se dopolnitev začasnega sklepa o ureditvi vprašanj, ki izvirajo iz temeljnega zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. SFRJ št. 17/65) v naslednjem:

v tč. 17) začasnega sklepa sprejetega dne 4. VI. 1965 se na koncu stavka dopolni besedilo: »ob polaganju strokovnega izpita do 7 dni«.

V isti točki se dodajo trije novi odstavki, ki se glasijo: »V nobenem primeru odsotnost z dela v navedenih primerih ne sme trajati več kot 7 dni v enem koledarskem letu«.

»Izredni dopust odobravajo po ugotovitvi upravičenosti šefi poslovnih enot in šefi strokovnih služb na centrali za delavce v enotah oz. na centrali ter glavni direktor za vodilne delavce v podjetju«.

»V času odsotnosti z dela v primerih iz te točke začasnega sklepa pripada delavcem nadomestilo v višini povprečnega delavčevega zaslužka v tekočem mesecu, kot da bi delali«.

V tč. 10) začasnega sklepa se spremeni besedilo pod c) tako, da se glasi:

•) premeščanje delavcev iz ene poslovne enote ali centralne v drugo enoto, kadar nastopi za to nujna potreba, izvede kadrovska služba centrale po predhodnem konsultiranju šefov poslovnih enot oz. šefov strokovnih služb na centrali. Odločbe o premestitvah izdajajo šefi poslovnih enot, kjer so delavci, ki se premeščajo, zaposleni in glavni direktor za delavce, zaposlene na centrali podjetja. O razporeditvi vodilnih uslužbencev iz ene enote v drugo, odloča upravni odbor podjetja. Odločbe o teh razporeditvah podpiše glavni direktor.

V tč. 10) začasnega sklepa pod b) se doda za besedami:

»ali slična dela...« besede: »...v okviru poslovne enote...«

9. Potrdijo se spremembe in dopolnitve pravilnika o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja, ki izvajajo investicijska dela v ZR Nemčiji, z veljavnostjo spremembe tabele o osnovah in določilih glede izplačevanja osebnih dohodkov za organizatorje proizvodnje od 1. aprila 1965, za ostala določila v spremembah pa je veljavnost od 1. VII. 1965.

10. Izdaja se soglasje na odobritev posojil za individualno stanovanjsko gradnjo delavcem PE kovinski obrat Ljubljana, kakor so bil odobreni s sklepom njihovega organa upravljanja. Zavrne se soglasje na odobritev posojila za tov. Staneta Glavača, zaposlenega na gradišču Ljubljana-okolica, ker je odobritev posojila v nasprotju z določili pravilnika o dajanju posojil za individualno gradnjo, ki izrecno zahteva, da se odobrava posojilo za gradnjo v samem kraju ali bližnji okolici, kjer je enota, v kateri je prosilec zaposlen.

11. Službi družbenega knjigovodstva NB 600-11 v Ljubljani se posreduje vloga za podaljšanje roka za predložitev periodičnega obračuna od 30. junija 1965 do 10. avgusta 1965.

12. Glede na 2. odst. 112. člena temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah in na podlagi čl. 78 tega zakona ime-

nuje delavski svet tri člane razpisne komisije za razpis mesta direktorja podjetja in sicer:

— tov. Franca Vovka, ing. Sašo Skulja in ing. Branka Vasleta.

13. Priporočila skupnega plenuma SZDL in sindikatov občine Ljubljana-Center naj se razmnožijo in z vsebino seznanijo vse enote v podjetju.

14. Informacija o delu komisije za notranjo delitev v zvezi s popravkom pravilnika o delitvi osebnih dohodkov se vzame na znanje.

Overovatelj:

Francka Erjavec l. r.

Vinko Brglez l. r.

Predsednik DS podjetja:

Božo Lukač

UO podjetja

SKLEPI

III. redne seje upravnega odbora podjetja, ki je bila 29. junija 1965 na centrali v Ljubljani

1. Pri pregledu sklepov je upravni odbor podjetja ugotovil, da je sestavljen osnutek pravilnika za nezgodno zavarovanje delavcev podjetja in bo predložen delavskemu svetu v potrditev.

2. Glede izvajanja sklepov za zmanjšanje in virmaniranje zalog materiala in organizacije nabavne službe bo komercialna služba centrale izdala okrožnico z navodilom o dekadnem poročanju o stanju zalog materiala na sektorjih, da bodo predispozicije materiala potekale ob čim manjših prevoznih stroških. Poleg tega se zahteva točnost podatkov o stanju zalog, da ne bodo nastopale nepravilnosti pri nabavah in predispozicijah ter da bi bil dosledno izvajan sklep UOP.

3. Upravni odbor podjetja ugotavlja, da je pripravljena dokumentacija glede pripojitve PE Kranj k gradbenemu vodstvu Jesenice. Strokovna služba na centrali naj do seje delavskega sveta podjetja pripravi utemeljitev za ukinitve gradbišča Kranj glede na predloge, ki jih je poslala PE Jesenice s tem v zvezi upravnemu odboru podjetja.

4. Strojna služba je z ozirom na sklep II. seje UOP dostavila poročilo v zvezi z uporabo privatnih tovornih avtomobilov na poslovnih enotah. Upravni odbor podjetja sprejme poročilo na znanje in ga daje v razpravo Strojno-prometnemu obratu in vsem gradbenim enotam v podjetju. Po sprejemu poročil iz enot, bo upravni odbor podjetja ponovno obravnaval to vprašanje.

5. Kadrovske službe podjetja se naroča, da spremlja izvajanje sklepa pod toč. 14) in 15) II. redne seje UOP z dne 17. VI. 1965 in o tem obvesti UOP.

6. Na poročilo komisije upravnega odbora podjetja v zvezi s poslovanjem SPO ugotavlja UOP, da je nujno izvesti temeljiti pregled poslovanja te enote po predlogih, ki jih navaja omenjena komisija v svojem zapisniku z dne 10. VI. 1965. Strokovnim službam se naroča, da tako s področja finančne kontrole kot s področja tehnične organizacije sestavijo temeljite analize in predloge za ukrepanje.

7. UOP je obravnaval poslovanje kovinskih obratov v Ljubljani in Mariboru in je v tej zvezi sprejel naslednje sklepe:

a) UOP ugotavlja, da je poslovanje obeh enot v preteklem obdobju zadovoljivo in uspešno.

b) UOP ugotavlja, da organizacija vzdrževanja in popravil mehanizacije kljub napredku še ne zadovoljuje. Potrebno je stremeti za tem, da se organizira defektažna in tehnična priprava dela za vsa popravila ter postavijo normativi in ceniki za posamezna dela, predvsem pa takoj za investicijska popravila.

c) UOP soglaša s tem, da se določena popravila strojev in vozil oddajo zunanjim

specializiranim podjetjem ter da se izvede podobna delitev dela med obrati podjetja Gradis, Slovenija ceste in Tehnika.

č) UOP smatra, da oba obrata zadoščata za kritje potreb v vzdrževanju in remontu vse naše mehanizacije, zaradi tega je treba sčasoma ukiniti obstoječe delavnice po drugih poslovnih enotah, v obeh obratih pa podvzeti potrebne ukrepe, da bo njihov servis kvaliteten in strokovno ustrezen.

d) Z ozirom na to, da kapacitete nekaterih delavnic obeh obratov v perspektivi ne bodo zadostno zasedene, se naroča vsem poslovnim enotam operative, da obrtniška dela, ki jih obrata izvajata, ponudijo najprej njim.

e) UOP soglaša s sklepom strokovnega sveta podjetja glede študijske obdelave krovsko-kleparskih del in črnih kritin ter priporoča, da se delo na tem elaboratu čimbolj pospeši.

f) UOP ugotavlja veliko zastarelost strojne opreme obeh obratov. Zato naj se v bodočih predlogih za investicijske nabave v večji meri upoštevajo potrebe obratov tako glede obnove kot tudi modernizacije strojne parka.

g) V predlogih za koriščenje lastnih deviznih sredstev naj se predvidi primeren del za nabavo rezervnih delov.

8. Izda se začasno navodilo o načinu obračunavanja dela po učinku s tem, da se v cenikih del korigirajo osnove za izračun akordov na startne osnove, določene v pravilniku o delitvi OD delavcev v podjetju. To začasno navodilo velja kot obvezno za vse enote in naj po predloženih variantah izvedejo dosledno nagrajevanje po učinku dela. Strokovnim službam se naroča, da takoj pristopijo k izdelavi tehničnih normativov za vsa dela v podjetju glede na delovne postopke, ki so različni od delovnih postopkov, navedenih v sedanjih cenikih del.

9. UOP je obravnaval analize režije gradbišč v letu 1964 ter s tem v zvezi ugotovil, da vplivajo na višino režije poleg objektivnih razlogov tudi subjektivni razlogi kakor: slaba organizacija na sami upravi in

na sektorjih, pomanjkljiva ali celo slaba disciplina na sektorjih, brezbriznost v ravnanju z materialom, stroji ali drugim inventarjem, ustvarjanjem delovnih mest brez prave ekonomske potrebe, odpiranjem dostikrat nepotrebnih servisnih delavnic ali njih širjenjem, nepravilne politike cen v zvezi s stanarini v delavskih naseljih in samskih domovih (regresi), kar je izključno v možnosti enote same, da s svojimi ukrepi izboljša poslovanje. Zato predlaga upravni odbor podjetja, da obravnavajo kompletno poročilo o analizi režije gradbišč za leto 1964 vsi samoupravni organi v prizadetih enotah in sporočijo svoje predloge in izvedene ukrepe na možnost izboljšanja stanja tj. zmanjšanje režije. Upravni odbor podjetja bo to vprašanje ponovno obravnaval na eni od prihodnjih sej.

10. Odloži se obravnava predloga o načinu poslovanja komunalne dejavnosti v podjetju. Gradivo za obravnavo je treba dopolniti s konkretnimi predlogi glede izvedbe poslovanja v komunalni dejavnosti za poslovne enote na področju Ljubljane.

11. Odobri se največ do 600 km mesečno uporaba privatnega avtomobila v službene namene za tov. Antona Grudna iz poslovne enote Maribor od 1. VII. 1965 dalje.

12. Informacija o prevzemu skladišča gradbenega vodstva Ljubljana v sklop centralnega skladišča se vzame na znanje.

Predsednik UOP:
Ing. Rudi Cerkovnik

DS KO Ljubljana

SKLEPI

VII. rednega zasedanja DS poslovne enote Kovinski obrati Ljubljana, ki je bilo dne 31. V. 1965 s pričetkom ob 12. uri

1. Za zapisnikarja je bil izvoljen tov. Tone Ogorevc, za overovatelja pa tov. Franc Gregorka in Rudi Cotič.

2. DS je sprejel na znanje poročilo volilne komisije o izidu volitev v DS poslovne enote in v svete obračunskih enot ter potrdil zakonitost izvedenih volitev.

3. V verifikacijsko komisijo so bil izvoljeni tov. Franc Stalec, Jože Jarkovič in Ferdo Jauk. Ta je na podlagi prevzetih potrdil o izvolitvi in poročila volilne komisije DS potrdila mandate za člane DS, izvoljene na volitvah dne 21. V. 1965. Delavski svet je vse mandate soglasno potrdil.

4. Delavskemu svetu je bilo podano poročilo o delu delavskega sveta v preteklem letu, ki so ga člani brez bistvenih pripomb vzeli na znanje.

5. Za predsednika DS je bil ponovno izvoljen Lado Povž, ki je bil v preteklem letu izvoljen za mandatno dobo dveh let.

Za namestnika predsednika DS je bil z javnim glasovanjem izvoljen soglasno tov. Stane Corn.

6. O delu upravnega odbora poslovne enote je poročal predsednik prejšnjega UO tov. Alfred Brank. Člani so poročilo v celoti soglasno odobrili brez pripomb.

7. Na podlagi poročila iz prejšnje točke, je DS soglasno razrešil dosedanja upravni odbor poslovne enote.

8. Po sklepu o tajnem glasovanju in številu članov UO poslovne enote je komisija v sestavi: Lado Povž, Jože Jarkovič in Milan Lojavec izvedla volitve v upravni odbor poslovne enote. Kandidatna lista je bila predlagana po zakonitem postopku.

9. Med ugotavljanjem volilnih rezultatov za člane UO in njihove namestnike je bil članom DS podan poslovnik o delu tega samoupravnega organa, ki so ga člani brez bistvenih pripomb vzeli na znanje.

10. Izid volitev članov upravnega odbora poslovne enote in njihovih namestnikov je naslednji:

Izvoljeni člani:	namestniki:
Franc Peve	Alojz Krznar
Stane Kogovšek	Ivan Zabjek
Franc Gregorka	Karel Boršič
Stane Corn	Marinka Bajt
Alfred Brank	Stane Mihelič
Ferdo Jauk	Miha Fortuna

11. Do imenovanja stalnih komisij DS, ki bodo imenovane na prihodnjem zasedanju, je DS pooblastil upravni odbor, da do preklica vrši vsa dela in opravila, za katera je po novem temeljnem zakonu o delovnih razmerjih pooblaščen posebna komisija DS.

12. Zaradi skrčenja delovne sile je DS soglasno sklenil, da se ukine delovno mesto NK delavca v remontni delavnici in se delavcu, ki zaseda to delovno mesto, da zakonita odpoved delovnega razmerja, ker poslovna enota nima na razpolago primernega delovnega mesta.

13. Nadalje je delavski svet dal soglasje za sporazumno razrešitev delovnega razmerja s tov. Antonom Marušičem in sprejel sklep, da se ga za povračilo štipendije za preostale štiri mesece sodno ne preganja.

14. DS je nadalje sprejel soglasni sklep, da se delovne sile na poslovni enoti v teku letošnjega leta pod nobenim pogojem ne povečuje in da se fluktuirana delovna sila nadomešča samo v nujnih primerih za remontno dejavnost.

Predsednik DS KO:

Lado Povž l. r.

UO Ljubljana

SKLEPI

1. redne seje upravnega odbora gradbenega vodstva Ljubljana z dne 7. VII. 1965

1. Za predsednika upravnega odbora se izvoli tov. Leopold Pepelnik, gradbeni delovodja, za namestnika pa tov. Drago Horvatič, tesar.

2. Sprejme se na znanje poročilo o izpolnitvi polletnega plana gradbenega vodstva kakor tudi poročilo o doseženih finančnih rezultatih na snovi obračuna proizvodnje s 15. majem 1965 ter poročilo o situaciji na gradbenem tržišču.

3. Sprejme se na znanje poročilo o zniževanju režijskih stroškov in analiza centrale podjetja ter poročilo o znižanju zalog materiala.

4. Sprejme se osnutek pravilnika o nagrajevanju strokovnega kadra, ki ga je dostaviti delavskemu svetu podjetja v dokončno odobritev.

5. Centrali podjetja je posredovati pripombe na pravilnik o delitvi os. dohodkov, ki se nanašajo na startne osnove skladiščnikov in nabavnega referenta ter na uskladitev tabele s shemo gradbenega vodstva.

6. V komisijo za pregled delavcev, ki stalno bolujejo, se imenujejo:

Maks Mlakar,
Ivan Grilc,
Martina Oblak,

ter dva predstavnika sindikalne podružnice gradb. vodstva. Komisija mora poročati o svojem delu do naslednje seje upravnega odbora.

7. Pooblasti se vodjo kadrovskega oddelka ter upravnike samskih domov, da vršijo stalno kontrolo nad delavci in uslužbenci, ki se nahajajo v bolniškem staležu.

Način kontrole bo določen na skupnem sestanku pooblaščenih kontrolorjev s predstavnikom kadrovske-socialnega oddelka centrale in predstavnikom zavoda za soc. zavarovanje.

Delavci in uslužbenci so dolžni prijaviti svojo odsotnost z dela zaradi bolezni najpozneje v roku 24 ur svojemu pristojnemu delovodji oz. kadrovskemu oddelku gradb. vodstva.

Delavci, ki stanujejo v domovih oz. naseljih podjetja pa morajo o tem obvestiti tudi pristojnega upravnika doma. V nasprotnem primeru se bo izostanek delavca obravnaval kot neupravičen in se bo zoper njega uvedel postopek zaradi kršitve delovne dolžnosti.

8. Sprejme se na znanje poročilo o razsodišču v zadevi nasilnih vselitv v sam-

delavska naselja. Vse take primere je treba nadalje sodno preganjati.

9. Tov. Marti Pintarič se odobri 7 dni neplačanega dopusta za gostovanje v Franciji v sklopu KUD »Tine Rožance«.

10. Prošnji Kate Ciglenečki za dodelitev stanovanja se ne ugotovi.

11. Stanovanjska pravica za stanovanje v Novih Jaršah, ki je pripadala tov. Milki Kihus, dokler ni prekinila delovnega razmerja s podjetjem, se prenese na njenega moža Ivana Kihus, ki je zaposlen kot zidar pri našem podjetju.

Ljubljana 9. VII. 1965.

Predsednik UO
gradb. vodstva Ljubljana:
Leopold Pepelnik l. r.

Svet SPO Ljubljana

SKLEPI

IX. rednega zasedanja Sveta samostojne obračunske enote Strojno prometnega obrata Ljubljana z dne 21. VI. 1965

1. Zapisnik VIII. zasedanja Sveta samostojne obrač. enote z dne 31. V. 1965 se potrjuje.

2. Sklepi prejšnjega zasedanja so v celoti realizirani.

3. V zvezi s tolmačenjem zakona o delovnih razmerjih se sprejme sklep, da se naj določila o najosnovnejših pravicah in dolžnostih, ki izvirajo iz temeljnega zakona o delovnih razmerjih, razmnožijo in razdelijo med člane kolektiva. Po možnosti naj bi se to objavilo v glasilu podjetja — Gradisov vestnik.

4. Imenuje se sledeče stalne komisije sveta:

a) Komisija za sklepanje o sprejemu in prenehanju dela Avgust Filipič, Franc Erjavec, Anton Vovk.

b) Strokovna komisija za ocenitev delavčeve sposobnosti: Vinko Brglez, Pavel Pernetel, Avgust Gomboc.

c) Komisija za izvedbo kaznovanja zaradi kršitve delovne dolžnosti: Hilda Mlakar, Janez Martinčič, Ivan Ramovž.

č) Komisija za zdravstveno in tehnično zaščito delavcev: Anton Stanovnik, Ludvik Snajder, Karel Kočar, Božidar Zevnik, Rudi Kajba.

5. Potrjuje se prioriteta lista za dodelitev stanovanj članom kolektiva SPO. Vrstni red prioritete liste je naslednji: Franc Gregorin, Ernest Gregorič, Kristina Tekavec, Ivan Lukman, Janez Martinčič.

6. Sprejme se sklep, da se ostanek v znesku 1.500.000 din iz sklada za individualno gradnjo prenese v druge namene, ker prošilci niso izpolnjevali pogojev po pravilniku.

7. Od ostanka skupnega zneska 1.500.000 din iz sklada za individualno gradnjo se odobri 1.000.000 din tov. Božidarju Mihiču — vodji strojne službe na sektorju »Drava« za nakup stanovanja s tem, da razliko do polne cene krije delno sam tako, da vloži v sklad za varčevanje pri podjetju Gradis 1.500.000 dinarjev. Tovariš Božidar Mihič se pa obveže, da bo do vselitve v stanovanje vplačal še določen znesek lastnega deleža, kolikor bo to še potrebno.

8. 500.000 din, to je ostanek iz namenskega sklada za individualno gradnjo, pa se namenja za preureditev oziroma ureditev stanovanja Toma Bana, ki je sedaj zaposlen pri KO Maribor, pred tem pa je bil zaposlen vseskozi pri našem obratu.

Tov. Saleharja, referenta za lastne investicije na centrali podjetja se zaprosi, da pregleda in ugotovi možnosti za preureditev stanovanja šoferja Toma Bana.

9. Tov. Ferdu Stermeckiju, šoferju SPO, se odgovori pismeno, naj preko tov. Saleharja, ref. za lastne investicije, in UO pod-

jetja izposluje dovoljuje za posojilo pri Gradisu. V tem primeru bi bila njegova prošnja kot prva za posojilo pri individualni gradnji v letu 1966.

10. Prošnja tov. Branka Friš se zavrne, ker nima pogojev za posojilo po pravilniku o dajanju posojil za individualno stanovanjsko gradnjo.

11. Poročilo o delu in sklepih UO podjetja se vzame na znanje.

12. Poročilo o odobrenih nadurah za direktne proizvajalce ter poročilo o organizaciji del na Dravi v dveh izmenah se vzame na znanje.

13. Ponovno se zavzame stališče, da se strogo kontrolirajo poročila strojnikov in šoferjev, ker posamezniki še vedno ne upoštevajo najnovejših navodil za štedno in skrčenje del.

14. Račun zavoda za komunalno dejavnost št. 471/Pr-65 v znesku 286.903 din v zvezi s poškodbo vodovodnega hidranta se odstopi DOZ.

15. Tov. Novaku se ne odobri povrnitev stroškov za vožnjo z mopedom v službo na relaciji Ljubljana—Zalog, ker pravilnik o uporabi privatnih osebnih vozil v službene namene ne odobrava povrnitev stroškov za prihod na delo in z dela.

Odobri se mu lahko samo povrnitev potnih stroškov za prihod na delo v višini največjega javnega prevoznega sredstva ne glede na to ali se imenovani vozi v službo z javnimi prevoznimi sredstvi ali z privatnim osebnim vozilom.

17. Prošnjo Florijana Stucina za odobritev bagra Leibherrja za izkop gradbene jame za gradnjo lastne enodružinske hiše — po režijski ceni se ugod.

19. Za servisno delavnico na Dravi naj se organizira in doseže sporazum s KO Ljubljana za premestitev oziroma dodelitev enega strokovnjaka za avtomobile in enega za stroje za boljše in strokovnejše popravilo kamionov in strojev. Od sedanjih delavcev, zaposlenih v servisni delavnici na Dravi, pa

naj se dva člana kolektiva KO Maribor zaradi nestrokovnega popravila strojev vrneta.

20. Strojni skupini, ki dela na avtomobilski cesti v Ljubnem, se določi za vodjo tov. Avgusta Gomboca.

21. V trosobno stanovanje Ludvika Snajderja v ulici Majke Jugovičev 9 se dodeljuje sobo kot samostojni stanovanjski prostor tov. Stanislavu Stepiču, šoferju pri SPO, ki dobi status samostojnega uživalca stanovanja — Gradisovega podnajemnika.

22. Tov. Jožeta Jeranka, ki je izpadel iz prioritete liste o dodelitvi stanovanj, zaradi težkih socialnih problemov ostalih prosilcev, se uvrsti v prioriteto listo kot prvega leta 1966.

Predsednik sveta:

Leopold Torkar l. r.

UO PE Ljubljana-okol.

ZAPISNIK

II. seje UO poslovne enote Ljubljana
okolica z dne 29. VI, 1965 ob 8. uri na bazi
v Zalogu

Navzoči: člani Bruno Colavini, Vinko Damjan, Ivan Ribič in šef PE Jože Zajc; sodelujejo komerc. šef. tov. Franc Repovž in vodja soc. kadr. službe tov. Evgen Trplan.

Opričeno odsotni: Horvat Jože.

Dnevni red:

1. Zmanjšanje števila skladiščnikov
2. Razprava o prednostni listi za dodeljevanje stanovanj
3. Razno

Ad. 1. Z ozirom na zaključitev del ali skrčenja del na manjših deloviščih ter zaradi zmanjšanja režijskega osebja je bil po krajši razpravi sprejet sklep:

— da prevzame tov. Branko Blaži poleg dosedanje skladiščne službe na Koteksu v Zalogu in v Vevčah še skladišče na bazi v Zalogu, s tem da ima sedež na bazi;

— da prevzame tov. Klajič, dosedanji skladiščnik na bazi Zalog sektorsko skladišče na Avtoobnovi;

— da se premesti tov. Stefan Zganec, dosedanji skladiščnik na sektorju SAP v Ljubljani, na proizvodno delo (zidar) na sektor Nove Jarše;

— da se premesti tov. Kastelic Franc, dosedanji skladiščnik na sektorju Avtoobnove, na proizvodno delo (betonirc) na sektor Yulon;

— skladiščniki na sektorju Nove Jarše in Yulon ostanejo isti. Rok za izvršitev gornjih sklepov je 15. VII. 1965.

Ad. 2. Stanovanjska komisija PE Ljubljana okolica je predložila UO prednostno listo za dodeljevanje družinskih stanovanj delavcem, zaposlenim pri PE Zalog s 17 prosilci.

UO je prednostno listo po obrazložitvi tov. Trplana soglasno potrdil (priloga).

Ad. 3. UO je razpravljalo o možnosti preselitve delavcev, nastanjenih v zadnji stan. baraki v naselju Zalog v druge prostore istega naselja, s tem da se omenjena baraka demontira in proda investitorju kemične tovarne Yulon.

Sklep: delavce iz zadnje barake v Zalogu je preseliti v bivši rdeči kotiček, v dosedanje sektorsko pisarno Koteksa in v dosedanje sektorsko skladišče, ki se prestavi v bivšo kantino ozir. skladišče DUR. Čim se formira tesarska skupina, je demontirati navedeno barako.

Komisiji DS za sprejem in odpust delavcev se predlaga, da se izda odpoved del. razmerja tov. Mariji Kmetec, servirki v del. naselju Zalog, ker se doslej ni našla druga rešitev za premestitev.

Predsednik UO:
Vinko Damjan l. r.

UO KO Maribor

SKLEPI

II. redne seje UO poslovne enote »Gradisa«
KO Maribor, dne 28. VI. 1965

Sprejme in potrdi se obračun za mesec maj 1965.

Redne seje UO PE bodo prvi torek po 15. v mesecu.

Na rednih sejah DS PE naj se obravnava in analizira delo posameznih obračunskih enot.

V obračunski enoti »Remont« se vodi samo ena knjiga za opis opravljenih del pri DN za stroje in strojne naprave, ki se na gradbišču »SD I.«. Za pravilno vodenje knjige sta osebno odgovorna tov. Pečar in Onič.

Za dela v avtomehanični delavnici se vodi posebna knjiga za opis opravljenih del po DN, vodi jo tov. Pečar oz. njegov namestnik.

UO PE določi za dela na terenu na posameznih gradbiščih pred pričetkom del po predlog obratovodje, višino znižane dnevnice.

Za gradbišče TE Šoštanj se določi znižana dnevnicca v višini 1400 din.

Prošnji tov. Ivana Jurasa za neplačan dopust se ne ugod.

Prošnje za razne usluge se odobrijo — glej tč. 6

Nagrade praktikantom se izplačajo do višine 15.000 din.

Sprejme se predvidoma 7 vajencev v uk.

Zapisnikar:
Valter Stropnik l. r.

Predsednik UO PE:
Stanko Mlakar l. r.

Varujmo se sončarice

V julijski številki »Gradisovega vestnika« je bil objavljen članek pod naslovom: »Močno dragi izostanki«. Objavljene številke resno opozarjajo, da zoper nesreče in bolezni še nismo storili vsega in ter da se tudi tu nahajajo še vedno »skrite ogromne rezerve«.

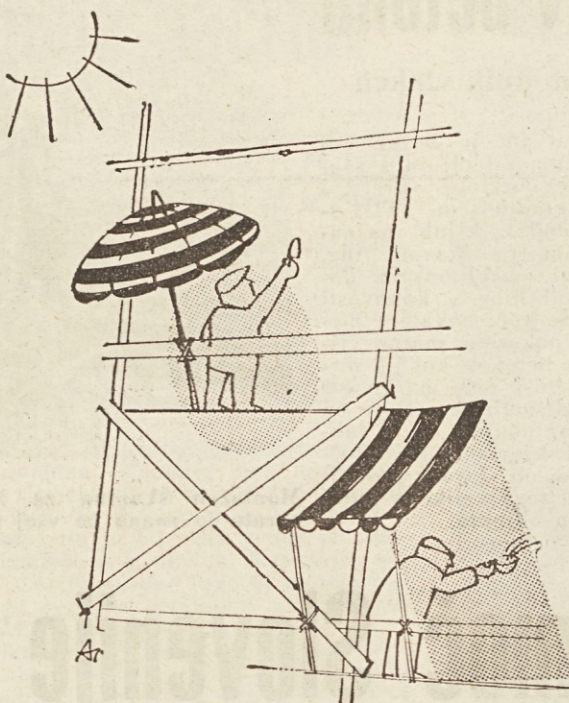
Naša dolžnost je, da te »skrite rezerve« čimprej odkrijemo, to pa bomo dosegli, če bomo pri delu disciplinirani in če se bomo dosledneje držali higiensko-tehničnih predpisov.

Zato pa je potrebno vložiti še ogromno truda, predvsem pri vzgoji vseh članov našega kolektiva. Za prvi prispevek k temu objavljamo naslednji sestavek.

Večkrat se delavci, ki delajo na sončni pripeki, onesvestijo, nekaterim postane slabo, čutijo močno izčrpanost (zaradi izgube vode in soli), nekaterim otečejo sklepi, ki povzročajo bolečine, pojavijo se krči itd., vse to so vplivi prevelikega izpostavljanja soncu in vročini.

Ljudje, ki niso vajeni sonca, postanejo razmeroma hitro žrtev sončarice. V tem primeru se začne obramba organizma z značilnimi simptomi: močan glavobol, vrtoglavica, odpor do hrane, pa tudi dihanje in bitje srca postaneta hitrejša. Ob koncu sledi nezavest, če se človek ne umakne pravočasno v senco.

Takšnega bolnika je treba takoj prenesti v senco in ga zaviti v vlažno ruho. Bolniku se ne sme dajati pijače, ker ne more požirati in obstaja nevarnost, da se zaduši, če pride pijača v pljuča.

DELOVNA MESTA JE TREBA PRED SONCEM ZAVAROVATI

Zato delavci, ki opravljajo naporna dela in se mnogo znoje, ne smejo piti zelo hladnih pijač, ampak zmerno hladne. Te pijače pa naj bodo rahlo soljene. Priporočila se paradižnikov sok.

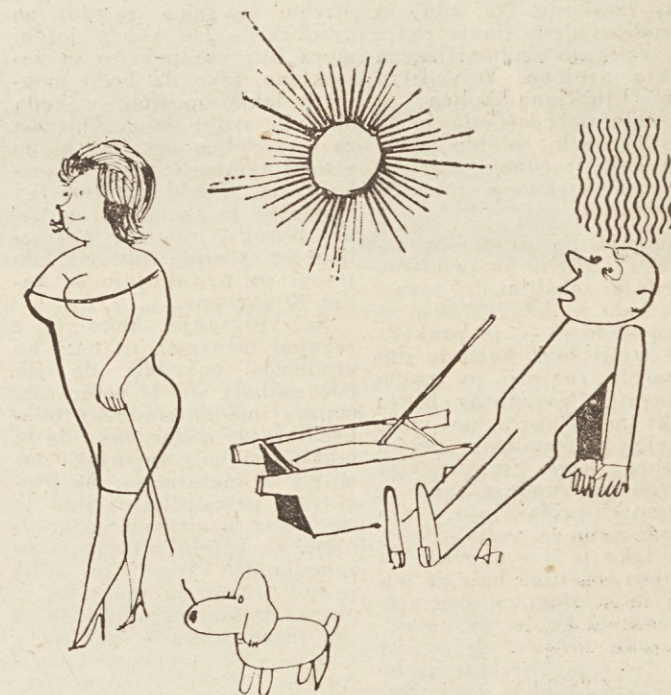
Zato naj bi delovna mesta in delo organizirali tako, da bo delo čim manj direktno izpostavljeno sončni pripeki. Delovna mesta je treba pred sončno pripeko primerno zaščititi in jih postaviti v senco, ali pa delo tako organizirati, da bi delali le v jutranjih ali večernih urah, ko ni sonce tako močno. Z zavarovanjem pred močnim soncem bomo dosegli dvoje: zaščitili delavca pred eventualno boleznijo in tudi uspeh pri delu bo večji, ker bo delavec delo lažje opravljal.

Neposredni vodja — delovodja delovne skupine je dolžan, da delavce pri delu, ki je izpostavljeno močnemu soncu, stalno nadzira in da se po potrebi delavci pri delu tudi menjavajo.

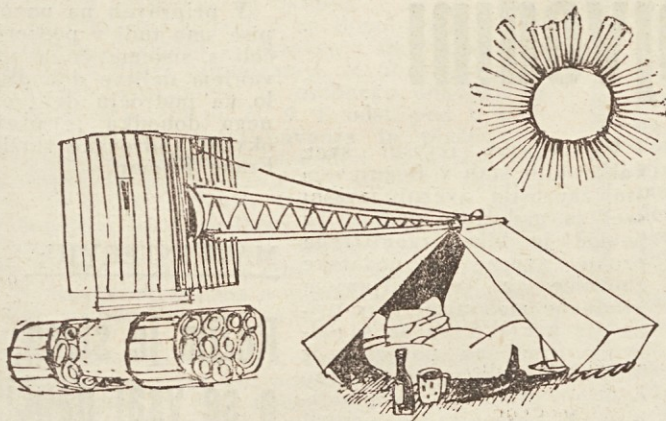
Telo s težo 70 kg ima okrog 50 l vode. Približno tretjina te tekočine je v celicah človeškega telesa, le 14 l pa kroži po organizmu. Pri težkem napornem delu na hudi vročini pa izloči telo 4 do 5 litrov znoja. To je dovolj, da se kri koncentrira in da postane napetost arterij (žilic) »alarmantna«.

Da bi se zavarovali pred takšnimi motnjami, ni dovolj piti samo tekočino. S potenjem izločamo iz telesa določene količine soli. Če bi se dalj časa močno znojili in ne zaužili dovolj soli, bi kmalu občutili krče in odpor do hrane in izgubili zavest.

Jože Lorenčič

VARUJ SE SONČARICE!

ZAVARUJ SE PRED SONCEM IN PIJ MALCE ZASOLJENO PIJACO

Reorganizacija Gradisa

(Nadaljevanje)

Poslovne enote industrijskih obratov

Industrijski obrati so tisti, ki proizvajajo na industrijski način in ki predstavljajo zaokrožene organizacijsko-tehnične enote s stalnimi delovnimi sredstvi in proizvodnim programom. Sem sodijo vsekakor obrati: OGP, SPO, lesno industrijski obrat v Škofji Loki itd.

Gradbena vodstva

Gradbeno vodstvo je stalna delovna formacija, ki jo sestavljajo določene službe, potrebne za tehnično realizacijo gradbenih in drugih del na terenu. Te službe so neposredno operativne, ki na terenu izvajajo določen delovni program s tem, da organizirajo gradbišča, vodijo in kontrolirajo gradbeno in druga dela in kooperirajo s specializiranimi delovnimi enotami (ki so tudi samostojne poslovne enote). Njihova funkcija je tehnična realizacija projektov in za to potrebno angažiranje sredstev, materiala in delovne sile.

Gradbena vodstva so samostojne poslovne enote, ki poslujejo na osnovi gospodarskega računa. Njihov čisti dohodek se formira iz stroškov, predvidenih za gradbeno vodstvo, kot tudi iz znižanja lastne cene objekta (tj. kot razlika med planirano in stvarno lastno ceno).

Gradbena vodstva v načelu nimajo svoje stalne fizične delovne sile. Njihova funkcija je predvsem tehnično-vodstvena in organizacijska.

Načeloma imajo naslednje službe: 1. operativno tehnično vodstvo 2. upravo skladišč 3. obračunsko službo 4. evidenco in statistiko 5. ekonomat 6. blagajno 7. režijsko skupino za malo vzdrževanje in čiščenje 8. event. druge manjše delovne skupine v lastni režiji

Formiranje dohodka gradbenih vodstev, kakor tudi drugih poslovnih enot, se predpiše s posebnim pravilnikom.

Specializirane delovne enote

Specializirane delovne enote so samostojne poslovne enote, ki združujejo neposredno produktivne delavce nakih ali sorodnih poklicev ali strok. Na čelu specializirane specializacije dela se priporoča, da se sedanja enota SPO (strojno-proenote je obratovodja. Specializirane delovne enote imajo delavski svet

in poslujejo po načelu gospodarskega računa. Njihov dohodek se formira iz opravljenih storitev na gradbenih objektih. Ta dohodek je zmnožek fizičnega obsega opravljenega dela (npr. m³ betona) in enotnih planskih cen za enoto storitve. Poslovne enote svoje storitve zaračunavajo gradbenim vodstvom z internimi fakturami. Z interno realizacijo specializirane delovne enote krijejo vse svoje stroške in osebne dohodek.

Predvidevajo se naslednje specializirane vrste delovnih enot:

1. delovne enote, specializirane za zemeljska dela (vključno za to potrebno mehanizacijo)
2. delovne enote, specializirane za zidarska in sorodna dela
3. železokrivske delovne enote
4. tesarske delovne enote
5. betonerske delovne enote
6. krovske delovne enote
7. vodoinstalaterske delovne enote

Delovne enote so razdeljene na brigade.

Specializirane delovne enote imajo načeloma naslednje svoje stalne službe:

1. tehnično vodstvo s tehnično pripravo dela
2. obračunsko službo
3. upravo skladišč
4. evidenco in statistiko
5. blagajno

Vzdrževalni servisi

Vzdrževalni servisi so delovne enote, ki imajo nalogo, da vzdržujejo tehnično opremo podjetja. Njihov dohodek je vkalkulirani prispevek za vzdrževanje težke in srednje mehanizacije in transportnih sredstev. Višina tega dohodka je v tesni odvisnosti od števila zastojev in okvar, prav tako je dohodek tem večji, čim manjše je število zastojev in okvar. Takšen sistem formiranja dohodka naj bi te enote stimuliral k preventivnemu vzdrževanju opreme, vtem ko bi jih dohodek, ki bi bil odvisev od dejanskega vložnega dela v popravila, stimuliral v nasprotni smeri in vzbujal interes delavnic, da se stroji v njih čim dalj zadržujejo.

Transportni servis

Zaradi ekonomičnosti in večje metni obrat) razdeli na dva samostojna dela, in sicer na

— delovno enoto za zemeljska dela in gradbeniško mehanizacijo in

— prometni obrat oziroma servis.

Takšna organizacija bi omogočila boljšo preglednost delovnih sredstev in njihove razpoložljivosti, večjo specializacijo in zlasti ustreznejše načine ustvarjanja in delitve dohodka, ker je narava posloj zelo različna.

Prometni servis opravlja posle splošnega krajevnega in medkrajevnega transporta materiala po dispozicijah programskega centra in po naročilu gradbenih vodstev in drugih poslovnih enot. Svoje storitve zaračunava z internimi fakturami, ki so lahko enkratne (to je za vsako storitev posebej) ali zbirne mesečne.

Osnovna sredstva poslovnih enot
Vsa osnovna sredstva, s katerimi razpolagajo poslovne enote in ki jih upravljajo, so načeloma izposojene od centrale. Od njih enote plačujejo centrali najemnine, v katero je vračunana amortizacija, obresti na osnovna sredstva, zavarovalnina in določena obrabnina. Ta najemnina za poslovno enoto predstavlja strošek in se kot tak obračunava.

Izposojena so tudi osnovna sredstva skupne porabe, ne gled na to, kako so se formirala. S takšno koncepcijo lastniških odnosov bo verjetno v naprej onemogočeno kupčenje neproduktivnih in nerentabilnih osnovnih sredstev pri poslovnih enotah, ker bodo le-ta predstavljala nepotreben strošek enote in zmanjšanje njihovega dohodka.

C) CENTRALNE SLUŽBE PODJETJA

Gospodarsko planiranje opravlja centralna planska služba oziroma oddelček za plan in ekonomiko, organiziran pri centrali podjetja. Predlog gospodarskega plana se dela na osnovi:

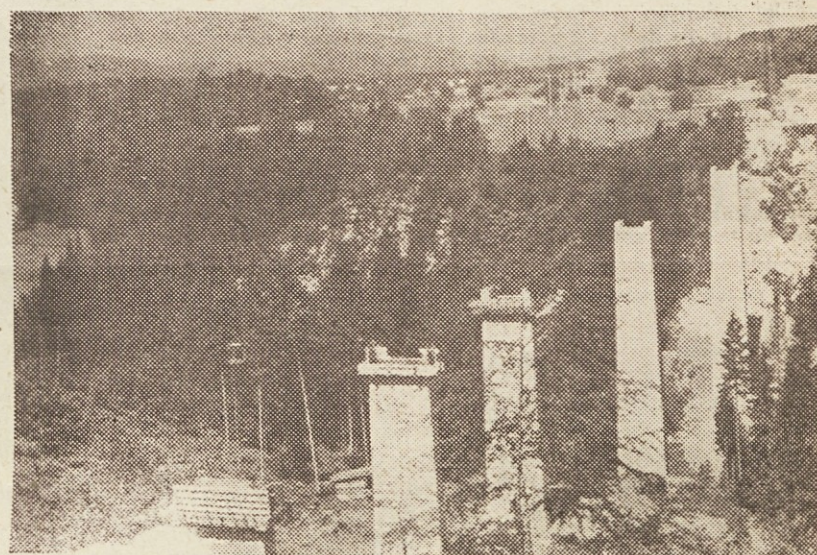
1. analize poslovnega uspeha minullega poslovnega obdobja, ki jo izdela analitska služba podjetja;
2. analiza tehničnih kapacitet podjetja, ki jo izdela tehnično vodstvo podjetja;
3. komercialne prognoze (in eventualne analize tržišča), ki jo izdela skupno konjunktura in komercialna služba podjetja.

Osnovni letni gospodarski plan oziroma njegov predlog vsebuje:

- a) tehnični in
- b) ekonomski del.

Tehnični del vsebuje:

1. plan tehničnih kapacitet;
2. plan proizvodnje;
3. plan vzdrževanja tehnične opreme;

Za dobrih 14 dni se je ustavilo betoniranje predzadnjega stebra na sektorju Peračica na gorenjski cesti, ker se je pokvaril kabelski žerjav. Vzrok? Slabo vzdrževanje reduktorja. Pogonskih zobatih koles niso mazali. Posledica: zastoj pri betoniranju, izdelava novih zobatih koles v Litostroju. Skoda samo na reduktorju z montažo in demontažo okrog 250.000 dinarjev. Levo na sliki sedanji brezjanski klanec, v ozadju Julijci. Po dograditvi stebrov bo »Metalna« iz Maribora začela montirati jekleno konstrukcijo

4. plan materiala z dinamiko dobave in z vsemi specifikacijami vključno rezervne dele in investicijski material;

5. plan kadrov in delovne sile z dinamiko angažiranja.

Ekonomski del vsebuje:

1. plan realizacije;
2. plan dohodkov in izdatkov (proračun) podjetja in njegovih poslovnih enot
3. plan plačilnega prometa z dinamiko;

4. plan obratnih sredstev;
5. kreditni plan
6. plan investicij.

Pri izdelavi predloga plana obvezno sodelujejo delegirani strokovnjaki poslovnih enot.

Plan postane obvezen, ko ga sprejme in potrdi delavski svet podjetja.

Osnovni letni gospodarski plan podjetja je izhodišče in okvir za izdelavo delnih letnih gospodarskih planov poslovnih enot. Te ob sodelovanju poslovnih enot izdela centralna služba za gospodarsko planiranje po pripravljenih predlogih poslovnih enot. Parcialni osnovni letni gospodarski plan poslovne enote postane obvezen, ko ga sprejme in potrdi njen delavski svet.

Uprava materiala in nabavna služba

Vsa nabavna služba podjetja je zaradi ekonomske in tehnične racionalnosti in ekonomije kadrov, kakor tudi zaradi izvajanja določene poslovne politike in uvajanja sodobnih biro-tehničnih metod organizirana centralno.

Nabavna služba je podaljšek materialne uprave podjetja in nje operativni komercialni organ, ki komunicira s tržiščem, v podjetju pa z materialno upravo.

Materialna uprava vodi politiko zaloga, skrbi za njihovo ustrezno strukturo (sortiment) in ravna (standardne, oziroma normirane zaloge), tehnično primernost in varnost skladiščenja. Materialna uprava je odgovorna, za višino obratnih sredstev, v zalogah materiala in z pravilnost celotnega materialnega poslovanja, za preglednost zalogo itd.

Materialna uprava je v načel edini interni naročnik kakršnega koli materiala, kar pomeni, da nabavna služba naroča in kupuje material le na interno naročilnico materialne uprave podjetja. Materialna uprava je odgovorna za to, da se ne naroča material, ki je že v zalogi, ona zbira potrebe interni koristnikov oziroma potrošnikov materiala in ustrezno tehnično dokumentacijo pa tudi interno distribucijo in racionalno angažiranje materiala skladno s potrebami i trenutno vladajočimi razmerami p navodilih programskega centra podjetja. Manjše količine materiala lahko kupujejo direktno tuč posamezne poslovne enote, zlasti kadar gre za drobni potrošni inventar ali za nujne potrebe, vendar o tem s kopijami naročilnic in dobavnice obveščajo centralno materialno upravo, ki vodi celotno evidenco o materialnem prometu, za logah in potrošnji.

Se nadaljuje

V »YULONU« že 3600 kubikov betona

že letos pod streho prva jugoslovanska tovarna poliamidnih vlaken

Na nekdanjem ljubljanskem letališču v Mostah, nedaleč od ljubljanske tovarne, živi veliko, razgibano gradbišče. Tu bo že čez leto dni ali nekoliko pozneje stekla proizvodnja v prvi jugoslovanski tovarni poliamidnih vlaken, v kemični tovarni »YULON«.

Ob lanskih restrikcijah je nekaj časa slabo kazalo tudi za tovarno »YULON«. Pozneje so se stvari uredile, tako da smo lahko spet nadaljevali z gradnjo. Letos na pomlad se je za kak mesec dni spet nekaj zataknilo. No, zdaj so vse zadeve glede financiranja tega velikega industrijskega objekta urejene. V vodstvu enote Ljubljana-okolica so nam celo povedali, da je ta investitor zelo soliden glede plačevanja računov, kar je dandanes vsekakor precejšnja redkost.

Situacija na gradbišču tovarne »YULON« je približno naslednja: tekstilni del tovarne — hala je dolga 50,50 m in široka 46,16 m — je praktično v tretji fazi, kajti te dni so začeli znotraj že grobo ometavati. Pravzaprav bi ta objekt moral priti na vrsto pozneje, za kemičnim delom tovarne, kjer se razvija osnovna proizvodnja surovin, medtem ko proizvajajo v tekstilnem delu že polfabrikate. Toda tako je pač naneslo, da je danes tekstilna hala že pokrita in v glavnem dograjena, medtem ko bo na kemičnem delu tovarne še precej dela. Na tem objektu, ki bo visok 25 m, gradnjo zdaj tretjo etažo.

Na gradbišču bodoče tovarne »YULON« je zaposlenih 118 ljudi. Čeprav delo teče od ranega jutra do 14. ure, torej polnih 8 ur dnevno, so graditelji tega objekta vendarle nekoliko v zaostanku (za kakih 10 dni). Po izjavah vodstva enote Ljubljana-okolica tej zakasnitvi nekoliko botruje prekinitev dela v aprilu, prav tako pa je bilo občutiti pomanjkanje delovne sile, predvsem tesarjev. Zdaj je glede delovne sile sicer nekako urejeno, kajti potrebne tesarje, zidarje in dru-

ge delavce so pač »nalovili« od tu in tam.

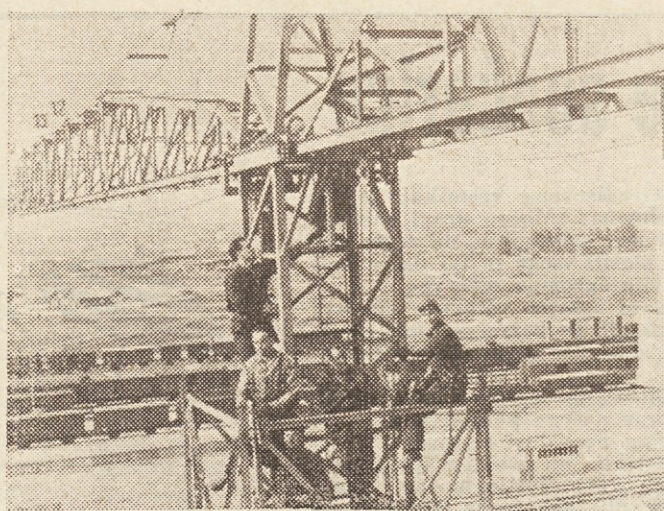
Kljub zaostanku pa so graditelji »YULON« prepričani, da bodo izpolnili svojo nalogo do roka. »Moramo spraviti vse objekte še pred zimo pod streho,« so nam zatrili na gradbišču. »Do konca jeseni mora biti vse pokrito in zastekleno, tako da bodo monterji lahko pozimi v redu opravili svoje delo.« Oprema za to sodobno tovarno, ki bo visoko avtomatizirana, že prihaja iz Zahodne Nemčije. Trenutno je na poti in že pri nas okrog 7 vagonov najrazličnejše strojne opreme, do jeseni pa pričakujejo še kakih 30 vagonov.

Na vprašanje, kako je z raznimi težavami, so nam na gradbišču povedali, da jih pač najbolj »tišči« oster rok, čeprav ima to gradbišče odobrenih 2400 nadur, tako da bi lahko čim bolj zmanjšali zamudo. Z materialom ni preglavice, primanjkuje jim le siporeksa, ki prihaja na gradbišče z večjimi ali manjšimi zamudami. Precejšnja hiba je tudi v tem, da danes, ko je objekt že sredi gradnje, še ni vse jasno, kako in kaj bo v tem okoliščini urejena kanalizacija.

V to moderno kemično tovarno so naši delavci doslej že vgradili okrog 3600 kubičnih metrov betona, in sicer okrog 2000 kubikov v tekstilni del, približno 1600 kubikov pa v kemični del tovarne. V tekstilnem delu tovarne je vgrajenih tudi 152 ton betonskega železa, v kemičnem delu pa 175 ton.

»Kako pa je s kvaliteto?« smo vprašali operativce na tem gradbišču. Dobili smo odgovor, da terja ta gradnja zelo kvaliteten beton, v glavnem visoke marke (400). Povedali so nam še, da so kvaliteto doslej še vedno dosegli.

Nekajkrat jih je že obiskal tovariš ing. Šircelj in s svojim sklerometrom »preizkusil« graditeljem »YULON«. Vendar kljub najnatančnejšim preiskavam ing. Šircelj ni mogel odkriti kakršne koli hibe v kakovosti betona. Še več: nekatere meritve so pokazale znatno višje marke betonov, kot jih terjajo predpisi, celo marke 460 in več. Inženir Šircelj je na koncu kar obupal, da bi lahko našel kjerkoli šibko točko,« so se ob slovesu pošalili graditelji tega velikega industrijskega objekta.

Montažna skupina za žerjave pri strojno prometnem obratu je znana po vsej Sloveniji

Pomoč Slovenije pri poplavah v Vojvodini

Kljub stalnemu nadzorstvu nad naraščanjem voda v Vojvodini, Bački in Banatu in mobilizaciji delovnih enot, pomoči JLA in delovnih mladinskih brigad, ni uspelo v celoti obvladati vodno stihijo.

Varjenje armature za montažne betonske plošče

Vojvodinski izvršni svet, kakor tudi štab v Bogojevem sta zaprosila zvezni izvršni svet za nadaljnjo pomoč. Ta pomoč je bila organizirana preko zvezne gospodarske zbornice z odposiljanjem gradbene mehanizacije v prizadete kraje. Prva so se odzvala gradbena podjetja iz Makedonije, ki so poslala svo odvisno gradbeno mehanizacijo. V Slovenijo je prispel prvi klic na pomoč šele zadnjega junija, torej po 50 dneh naraščanja voda.

V 18 urah po končanem sestanku na biroju za gradbeništvo je 1. julija ob 7.25 odpeljal iz Ljubljane vlak proti Novem Sadu. Ta vlak je odpeljal 5 nakladalnih strojev, 5 vozil in 13 buldozerjev, skupno torej 23 strojev in 44 strojnikov in šoferjev. Stroj in vozila so prepeljali v zelo hitrem času iz vseh krajev Slovenije prav z delovnih mest. V tej akciji so sodelovala gradbena podjetja, cestna podjetja ter vodne skupnosti. Poleg teh podjetij pa so sodelovala v posebni pošiljki mehanizacije še agropodjetja, ki so odposlala buldozerje in vodne črpalke.

Vodstvo skupine 44 strojnikov in šoferjev s 23 stroji in vozili je bilo poverjeno našemu strojnemu tehniku tov. Francu Merharju iz strojne operative na centrali.

Nov zakon o notranji delitvi

Predlog centralnega sveta Zveze sindikatov

Predsedstvo centralnega sveta sindikatov Jugoslavije je predložilo, da bi v okviru sprememb v gospodarskem sistemu izdali poseben zakon o notranji delitvi.

S tem zakonom bi utrdili osnovna načela delitve v gospodarskih organizacijah. Spremenil se bo tudi celoten sistem evidence in knjigovodstva. Uredila se bodo razmerja med maso osebnih dohodkov in skladov za razvoj podjetja, oziroma med osebnimi dohodki in produktivnostjo dela.

Novi zakon bo jasno določil, kaj so materialni stroški, neto produkt, amortizacija itd.

V pripravi na nove predpise smo tudi v podjetju pričeli s sistematičnim zasledovanjem delitve dohodka. Delo na področju delitve osebnega dohodka je prevzel v okviru kadrovske službe tov. Franc Kumer.

MALI INTERVJU:

Režim je strog, a se vsaj naučiš

Na gradbišču LIP Bled smo srečali našega bivšega štipendista ing. Jurja Mohorja. Komaj leto dni je minilo, odkar je zapustil šolske klopi in danes se že nahaja na delovnem mestu sektorskega vodje na Bledu.

»Kako se počutite kot mlad inženir na gradbišču,« smo ga vprašali.

»Kako se počutim?« je odgovoril. »Dobro, odlično! Toda vse je drugače, kot sem si operativno predstavljal za časa študija. Kot začetnik lahko trdim, da je študij daleč od prakse. Manjka mi še operativnih »štosov«. Režim pri nas je strog, toda pri tem se vsaj nekaj naučiš. Sem vedno za red in disciplino. Na splošno pa sem zadovoljen in vsakemu mlademu strokovnjaku bi priporočil, naj pride na Jesenice. Smo majhen, toda čvrst kolektiv,« je zaključil ing. Mohor.

Skupina 44 strojnikov in šoferjev z gradbeno mehanizacijo pred odhodom na poplavljenno ozemlje v Vojvodini. Skupino je vodil Franc Merhar

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani. — Izhaja mesečno

Odgovorno delo montažne skupine

V zadnjem času smo čitali v dnevnem časopisju o raznih nesrečah, ki so se zgodile bodisi pri montaži žerjava ali pa pri delu z žerjavi. Posebno zadnja nesreča, ki se je zgodila v Ljubljani pri Dolenjskem gradbenem podjetju na sektorju gradnje stanovanjske stolpnice na Viču, je zahtevala poleg velike materialne škode še smrtno žrtev.

Ta nesreča je ponovno opozorila, da moramo z vso resnostjo in odgovornostjo zasledovati delo pri montaži in delu z žerjavom, kakor tudi delo samega žerjava med obratovanjem. Znano je, da so za žerjave

»Pod klančkom sta se srečala« in takoj na mestu ugotovila, v kakšnem stanju je stroj, kako je s pisanjem »knjige vzdrževanja« itd. Ocena pri nakladaču Caterpillar, ki je prispel na Gorenjsko cesto iz težke operacije v delavnicah KO Ljubljana, ni bila najboljša, ker je strojnik pozabil knjižico v baraki. Zato pa je tov. Merhar, referent za vzdrževanje, odlično ocenil strojnika Kovalenka pri buldozerju TG-160, pri katerem pa je bilo vse v redu.

zelo strogi predpisi, ki urejajo vse potrebne zahteve pri delu z žerjavi.

Montažna skupina za žerjave pri strojno-prometnem obratu ni znana samo v našem podjetju, za to skupino vedo tudi ostala gradbena podjetja, kakor tudi proizvajalec žerjavov »Metalna« v Mariboru.

Da je delo te skupine zelo odgovorno, mislim, da ni potrebno posebej poudariti. Tov. Andrej Oman, Branko Friš, Anton Skvarča in Oto Lajzner so v preteklem letu izvršili 22 montaž in 26 demontaž žerjavov. Če pomislimo, da imamo v podjetju trenutno še 8 različnih vrst žerjavov, od katerih imamo pri montaži ali demontaži zelo različne načine dela, potem je razumljivo, da se od montažne skupine zahteva dovolj znanja, vestnosti in odgovornosti.

Pri vsakem takšnem delu pa morajo seveda obvezno sodelovati tudi žerjavovodje, ki v podrobnosti poznajo tehnično stanje žerjava. Pri vsaki premestitvi žerjava z enega delovnega mesta na drugo je potrebno v večini primerov izvršiti večja ali manjša popravila.

Na naši sliki, ki prikazuje demontažo žerjava Weitz na tovarni, so bili monterji: Oman, Lajzner, Skvarča ter v pomoč Štegar in žerjavovodja Jože Smerke.

Vsem monterjem in žerjavovodjem želimo pri njihovem delu: Srečno!

Faktor režije ne ustreza

Pripombe in mnenje kolektiva strojno-prometnega obrata

Na predlog centralnega delavskega sveta našega podjetja je bila ustanovljena posebna komisija (Lukač, ing. Vasle, Brglez, Bratun, Cepuš), ki naj bi izboljšala poslovanje in organizacijo v našem strojno-prometnem obratu v Ljubljani. Ta kolektiv je imel lani za okrog 70 milijonov dinarjev izgube, zato naj bi komisija skušala ugotoviti vzroke teh izgub in najti rešitve.

Ne da bi hoteli kakor koli vplivati na delo in rezultate komisije, ki jo je imenoval centralni delavski svet, pa v kolektivu SPO menijo, da gre pri omenjeni izgubi predvsem za nekatera nerazrešena osnovna stališča. V SPO so mnenja, da bi bilo treba najprej res tehtno razpravljati in ugotoviti, kakšen naj bi bil čim ustrežnejši faktor režije. Po mnenju kolektiva

kolektivu SPO, so izposojevalnine prenizke. Z drugimi besedami povedano: dobiček, ki ga dajejo stroji, se v pretežni meri steka v blagajno te ali one enote, pač tiste, ki si je izposodila v SPO takšen ali drugačen gradbeni stroj, medtem ko dobi kolektiv za izposojeni stroj le »drobtinice«. Skratka, v vprašanju je odnos med posameznimi enotami oziroma pravičnejša delitev in akumulacija sredstev.

Na vprašanje, v kolikšni meri se kolektiv SPO glede izkoriščenosti svojih kapacitet meri s sorodnimi gradbenimi podjetji, so nam v SPO odgovorili, da so delali tudi takšne primerjave. Pri tem se je pokazalo, da je SPO na enem prvih mest, skratka, da je strojni in avtomobilski park smotrno izkoriščen.

Druge pripombe SPO se nanašajo na najemne pogoje oziroma izposojevalnine. Po mnenju, ki smo ga slišali v

Vprašanja in odgovori

KAKSNE SO OBVEZNOSTI ZA PLAČILO PRISPEVKOV IZ OSEBNEGA DOHODKA DELAVCEV?

V zvezi z uporabo novih predpisov o prispevku za socialno zavarovanje, ki so bili izdani po objavi pravilnika o načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov iz osebnega dohodka delavcev (Ur. list SFRJ, št. 11/65), se prispevki obračunavajo na naslednji način:

1. Iz osebnega dohodka za polni delovni čas, ustvarjenega z delom pri izplačevalcu osebnega dohodka, za čas, ki je daljši od polnega delovnega časa, in za delovni čas z najmanj polovico rednega delovnega časa, ki je podlaga za izračun pokojninske osnove in plačilo prispevkov (Ur. list SFRJ, št. 5/65), se obračunavajo in plačujejo vsi prispevki iz osebnega dohodka delavcev po čl. 9. pravilnika o načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov iz osebnega dohodka delavcev t.j. prispevek iz delovnega razmerja in osnovni prispevek za socialno zavarovanje. Na skupni znesek osebnega dohodka, vključno z navedenimi prispevki, je dolžan izplačevalec obračunati in plačati še razliko osnovnega prispevka za socialno zavarovanje 2,5 %, 4 % prispevek za stanovanjsko izgradnjo, 1,5 % za popuste v potniškem prometu in 1 % prispevek za Skopje.

2. Iz osebnega dohodka za dopolnilno delo v organizaciji, s katero je delavec v delovnem razmerju ali v drugi organizaciji, se obračunava in plačuje samo prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja po čl. 9. 1. odst. pod 1. pravilnika o načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov iz osebnega dohodka delavcev, ne obračunava se pa prispevek za socialno zavarovanje. To izvira iz določil toč. 18. odloka o osebnem dohodku, ki je podlaga za izračun pokojninske osnove in plačevanja prispevkov (Ur. list SFRJ, št. 5/65 in čl. 125. 3. odst. zakona o spremembah in dopolnitvi zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja (Ur. list SFRJ, št. 13/65).

3. Iz osebnega dohodka, katerega prejme delavec za delo v manj kot polovici rednega delovnega časa (glej 42. člen temeljnega zakona o delovnih razmerjih), se plačuje prispevek iz osebnega dohodka po čl. 9. 1. odst. pod 1. pravilnika o načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov iz osebnega dohodka delavcev (Ur. list SFRJ, št. 11/65).

Na skupni znesek izplačanega osebnega dohodka ostvarjenega z delom krajšim od polovice polnega delovnega časa se obračunava in plačuje prispevek za socialno zavarovanje za primer nesreče pri delu in poklicnih obolenj po republiških predpisih, izdanih na podlagi določil 149. člena zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja (Ur. list FLRJ, št. 22/62 in Ur. list SFRJ, št. 13/65).

4. Če sklene delovno razmerje za polni ali nepolni delovni čas uživalec starostne pokojnine (moški po 40 letih oziroma žensk? emulhywe ne dobe) in uživalec starostne pokojnine, ki je dopolnil 60 let (moški oziroma 55 let (žena) starosti, se obračunava prispevek iz delovnega razmerja (čl. 9. 1. odst. pod 1. že omenjenega pravilnika). Na izplačani znesek osebnega dohodka tem osebam se obračunava in plačuje prispevek za invalidsko zavarovanje po stopnji, ki je določena za invalidsko zavarovanje.

Na skupni znesek izplačanih osebnih dohodkov v primerih navedenih pod 2., 3. in 4. tega pojasnila je izplačilna blagajna dolžna obračunati in plačati še prispevke, in sicer 4 % za stanovanjsko izgradnjo, 1,5 % za popuste v potniškem prometu in 1 % za obnovo Skopja. To zaradi tega, ker se navedeni prispevki plačujejo na skupni znesek izplačanih osebnih dohodkov, iz katerih se obračunava in plačuje prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja.

Glede na to, da se od 1. julija 1965 dalje obračunava prispevek za socialno zavarovanje po stopnji, ki je predpisana na podlagi 1. člena zakona o najvišji meji, do katere se smejo predpisati stopnje prispevkov in o uporabi sredstev skladov socialnega zavarovanja v letu 1965 (Ur. list SFRJ, št. 19/65), se po tem navodilu postopa od 1. aprila do 1. julija 1965. Od 1. januarja do 31. marca 1965 je treba obračunavati prispevek za socialno zavarovanje po določilih pravilnika o obračunavanju in plačevanju prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja (Ur. list SFRJ, št. 32/65, 50/65 in 31/64).

Kar zadeva obračun in plačilo prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja za čas od 1. januarja 1965 do sprejetja in uveljavitve stopnje prispevka iz osebnega dohodka s strani družbeno-političnih skupnosti, se le-ta obračunava in plačuje po stopnji, kakor je bil obračunan in plačan v letu 1964 proračunski prispevek iz osebnega dohodka (redni in dopolnilni). Stopnja prispevka iz delovnega razmerja se uporablja na izplačila, ki so bila opravljena po sprejetju in uveljavitvi odloka o stopnjah tega prispevka.

V primerih, ko se delo opravlja po civilno-pravnih pogodbah t.j. izven delovnega razmerja (133. člen temeljnega zakona o delovnih razmerjih), se ne plačuje prispevek za socialno zavarovanje, plača pa se prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega izvrševanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti oziroma prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega izvrševanja intelektualnih uslug, vse odvisno od tega, za katere vrste delo je bil izplačan prejemek.

KAKSEN JE POGOJ, DA SE PRIZNAJO ZA MATERIALNE STROŠKE IZDATKI ZA PREVOZ Z AVTOBUSOM NA SLUŽBENA POTOVANJA?

V odredbi o izdatkih za službena potovanja, delo na terenu in ločeno življenje od družine (toč. 24. 1. odst. pod 2. Ur. list FLRJ, št. 21/60, 16/61, 28/61, 5/62 in 26/22 in Ur. list SFRJ, št. 26/63, 33/63, 3/64 in 31/64) je določeno, da se priznajo izdatki za prevoz z avtobusom na službenem potovanju kot materialni stroški samo pod pogojem, da so potnemu obračunu priložene avtobusne karte o tako opravljenem prevozu.

Rajko Zupančič

Čitanje načrtov

V dosedanjih člankih smo obravnavali vprašanja, ki se tičejo gradbenega materiala in predpisov. Danes bi pa načeli drugo vprašanje, ki je za gradbenega tehnika prav tako važno — to je čitanje načrtov.

Letos smo namreč ugotovili, da nastajajo nekatere hibe, ki so jih pokazali naši izdelki, prav zaradi tega, ker vodje gradbenih del niso dovolj preštudirali oziroma »prebrali«¹ načrtov, na osnovi katerih bi morali zgraditi objekt. Ker o takih pomanjkljivostih ni mogoče govoriti pavalno, naj bosta navedena dva primera.

Na nekem industrijskem objektu je bila predvidena dilatacija med aneksoma, ki sta situirana prečno in vzdolžno ob glavni hali. Ta dilatacija je bila predvidena tako, da je bil vsak aneks ob dilataciji zaključen z nizkim betonskim nosilcem. Čez formirano fugo bi morala biti položena cinkova pločevina, seveda tudi tako, da bi lahko dilatirala.

Pri izvedbi gradbenih del so ob dilataciji obeh aneksov opustili zabetoniranje obeh že omenjenih nizkih betonskih nosilcev. Kleparji so nato premostili fugo med obema aneksoma s pocinkano pločevino, zapognjeno nad fugo v obliki loka in položeno na vsakem aneksu pod »preskisi«² — kritino.

Objekt je izpostavljen velikim temperaturnim razlikam, zato je zgoraj opisana rešitev dilatiranja obeh aneksov kmalu pokazala nevšečnosti. Pri dilatiranju obeh objektov je bil prizadet spoj med pločevino in med kritino, zato je ob deževju začelo v prostorih zamakati in zamakanja do danes niso mogli preprečiti.

Na istem objektu se je pokazala še ena hiba. Dilatacija med glavno halo in med aneksom je po projektu predvidena tako, da gre pločevinasta obroba preko betonskega zidca, ki zaključuje fugo aneksa pod okensko polico glavne hale.

Kleparji pa so ta detajl izvedli tako, da so pločevinasto obrobo zaključili še prej, kot je ta prišla do okenske police; povrh vsega pa je bila ta pritrditev še površno izdelana. Pločevinasta obroba je odstopila in tvori danes nekakšen »lijak«, v katere teče meteorna voda, ki nato zamaka notranjost hale.

Drug slučaj, ki kaže kakšne posledice lahko nastanejo, če detajle ne izdelamo po načrtu, se dostikrat pojavlja pri mostovih. V projektih je vedno predvideno, da se med betonskim ali granitnim robnikom in med asfaltom napravi nekaj milimetrov široka in 2 cm globoka fuga, katera se nato zalije z zalivno maso.

Dogodilo pa se je, da je gradbišče ta detajl spregledalo in da je izdelalo liti asfalt na hodnikih mostu brez ustrezne fuge in brez zalivanja te fuge z zalivno maso, to je, da se je hodnik zalil od roba do roba z litim asfaltom.

Zaradi krčenja asfalta se je odprla fuga na obeh straneh asfalta. Deževnica prodira skozi te fuge v notranjost hodnika in nato pod voziščno ploščo. Ta voda pa gotovo zmanjšuje življenjsko dobo voziščne plošče in povzroča še razne druge nevšečnosti.

Oba navedena primera sta res izjemen primer, povesta nam pa, da moramo izzredno paziti tudi na detajle, posebno še tam, kjer lahko pričakujemo, da bo prišla vmes voda.

Ing. S. M.

Petdeset metrov dolgi montažni piloti

Za temelje 1720 m dolgega cestnega mostu čez jezero Fort Randal v južni Dakoti — ZDA — je bilo potrebno 27 opornikov. Opornike so izdelali kot prejnate pete železobetonske votle pilote dolžine od 53,5 m v enem kosu. Zunanji premer pilota je znašal 1,22 m in na notranji strani 0,96 m.

V vsakem pilotu je bilo enakomerno porazdeljenih 42 kablov, ki dajejo pilotu napetost 460 ton. Spiralna armatura ima hod spirale 15 cm, ki se ob koncih zmanjša na 5 cm.

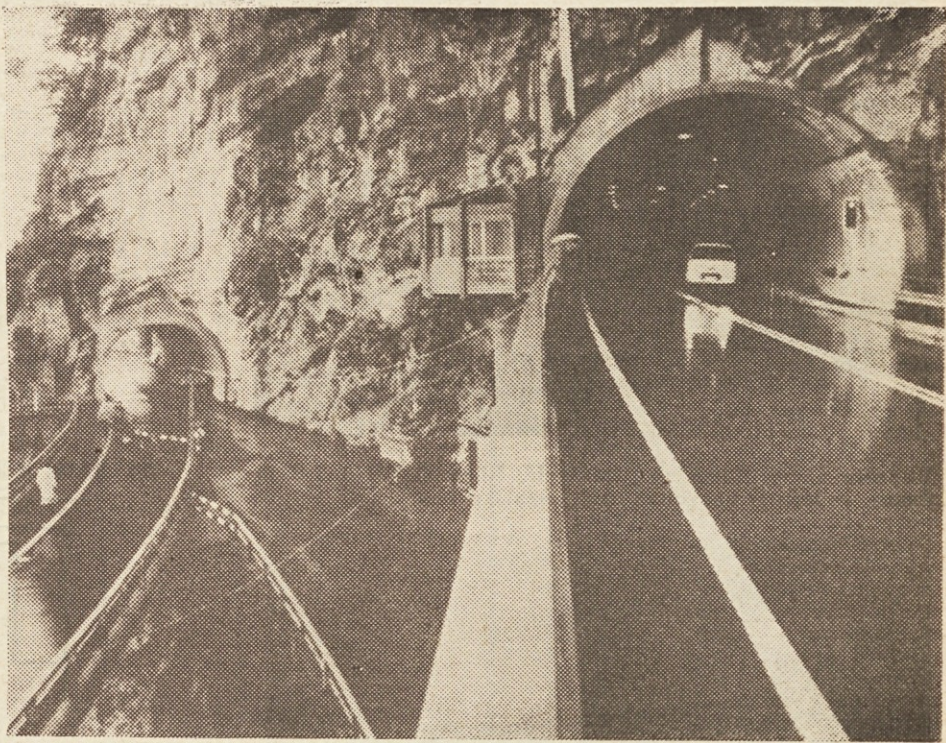
Pilote so izdelali v bližini mesta vgraditve na dveh 140 m dolgih progah za prejnavenjanje. Zunanji opaž je bil iz 6 m dolgih jeklenih opažnih elementov. Za notranji opaž pa je služila 18 m dolga cev, ki so jo ob enem z betoniranjem (12 m na uro) pomikali v smeri betoniranja. Vibratorji so bili nameščeni v notranji cevi — opažu in so beton zvibrirali do maksimuma. Približno dve tretjini notranje cevi sta bili stalno obdani s svežim betonom.

Strjevanje so pospešili tako, da so pilote od znotraj parili tri ure po zabetoniranju in je beton po nadaljnjih 18 urah dosegel 350–450 kg/cm² tlačne trdnosti, ki se je nato do časa vgraditve še povečala na 500 kg/cm².

Dva portalna žerjava sta dvignila gotove ca. 40 ton težke pilote na poseben voziček, ki jih je odpeljal do nakladalne rampe, kjer so jih nato naložili na pontone.

Na mestu vgraditve jih je dvignil 100 tm derik-žerjav s 45 m dolgo ročico, ki je bil montiran na 27 potonih. Prav tako so bile montirane na pontonih šablone opornikov, ki so služile za točno namestitve pilotov.

Piloti so se pognili najprej skozi 26 m debelo plast rečnega blata zaradi

V Švici so odprli nov cestni predor, ki spaja severno in južno Švico. Predor so gradili tri leta

lastne teže in s pomočjo treh cevi, ki so bile montirane ob konici pilota, skozi katere so s stisnjenim zrakom rahljali rečno blato.

Ko so piloti dosegli nosilna tla, so jih s težkim zabijalom na stisnjeni zrak zabili.

Udarčna energija ovna je znašala 8,5 tm. Pilot je bil dovolj zabiti, če se pri 50 udarcih ni pognel več kot 25 mm. Končno so pilote še napolnili z betonom MB-250 do 6 m izpod zgornjega roba rečnega blata. Za posamezne stebre je bilo potrebno 8–12 pilotov, kar je bilo odvisno od razpetin, ki so znašale 46,5 in 76 m. Najdaljši piloti so stali v 28 m globoki vodi.

Celo halo so predstavili

Hala za prireditve univerze v Princetonu (ZDA) je postala ovira za razvoj mesta in jo je bilo treba prestaviti oziroma podreti. Po večmesečnih študijah so se odločili za prestavitev in so jo nato v 13 urah premaknili na 100 m oddaljene nove temelje. Hala ni bila podkletna, težka 3500 ton in po konstrukciji skelet s polnilnim zidovjem.

Pri tej operaciji je bilo bistveno, da so ločili železobetonske stebre skeletne konstrukcije od temeljev, predstavili cel objekt na prevozno napravo brez nevarnosti, da bi nastopile dodatne torzijske ali upogibne napetosti in da poleg tega tudi opčne polnilne sene ne bi pokazale razpok na stikih s skeletom.

Delo so začeli v višini zgornjega roba tlaka, odrezali stebre od temeljev, prebili obodne stene in porušili tlak. Nato so zgradili 12 trakastih armirano-betonskih temeljev. S preciznim nivelmanom so na te temelje postavili jeklene profile s širokimi pasnicami, ki so služili kot tiri za pomik objekta. Razdalja med temi tiri je znašala 3,70 m. Nosilna konstrukcija se je pomikala na jeklenih valjih 50 mm premera. Stebre so okrepili s po dvema l profiloma. V začetku je kazalo, da vezi polnilnega zidovja s konstrukcijo ne bodo vzdržale in so zato postavili dodatno leseno konstrukcijo.

Za pomikanje so služile električne 25 t dvigalke, premera bata 10 cm in hoda 1500 mm. Montirane so bile na zgornje pasnice tirov. Skupna potrebna sila za pomik je znašala 70 ton, kar je ca. 2 % od celotne mase objekta. 3500 ton težak objekt, ki se je pomikal po 12 tiri, so tako premaknili v ca. 13 urah za 100 m na novo določeno lokacijo.

Ing. S. E.

EFAB-vakuum postopek za tesnenje reg

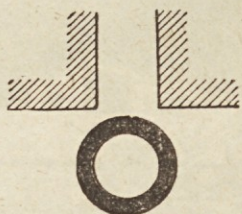
Problem tehnično popolnega tesnenja reg se pojavlja pogosto v gradbeništvu, posebno pa še pri montažni gradnji. Švedska inženirja S. Emberg in N. M. Ramow sta iznašla nov način tesnenja reg z prefabriciranimi vakuum tesnili.

Princip tega novega načina tesnenja je naslednji:

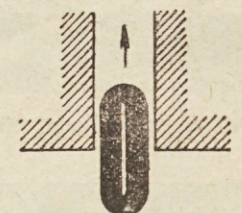
Tesnilo ima obliko cevi, iz katere se izčrpa s pomočjo vakuum črpalke zrak tako, da se cev splošči in se lahko vtisne v rego kot trak. Ko zopet spustimo v cev, skuša ta zaradi svoje elastičnosti zopet zavzeti svojo prvotno obliko in tako popolnoma zatesniti rego.

Pri tem postopku, ki lahko pospeši, poenostavi in poceni tesnjenje med ploščami

in montažnimi elementi, je možno tudi tesnjenje različnih vrst materiala, kakor betona, lesa, jekla, stekla itd. Montažno tesnilo je možno izvesti hitro in brez potrebnih naprav. Za to delo tudi niso potrebni specializirani delavci, temveč dostujejo priučeni delavci. Material EFAB tesnila je neoprem t.j. sintetično

EFAB tesnilo pred vgraditvijo

EFAB tesnilo potem, ko so izčrпали zrak

EFAB tesnilo po napolnjenju z zrakom

kavčuk, ki ga pridobiva in izdeluje družba Du Pont že 50 let. Neoprem ima lastnost, da ostane elastičen tudi po daljši obremenitvi in ne kaže nobenih trajnih deformacij.

Neoprem je odporen proti vročini in mrazu od -35° do +150° C. Prav tako je odporen proti ognju, kemikalijam, padavinam, ozonu, oljem, obrabi in staranju. Neoprem je trajno elastičen in zaradi staranja ne razpada ter skuša zavzeti svojo prvotno obliko in je zato odlično material za tesnjenje reg. EFAB tesnila proizvajajo v obliki cevi raznih dimenzij in tudi raznih votlih profilov.

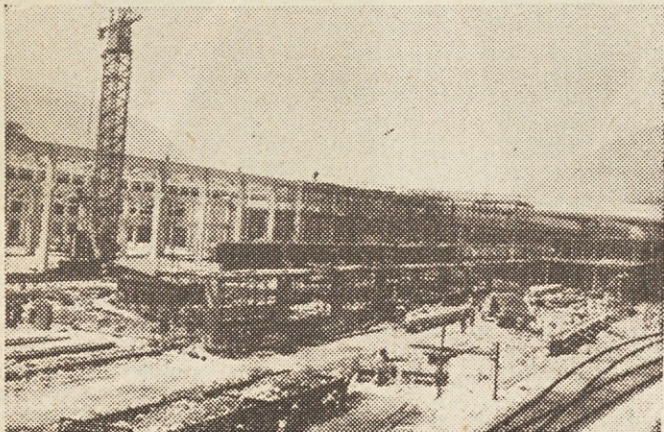
V inozemstvu se je tesnjenje po tem sistemu odlično izkazalo pri mnogih velikih in reprezentativnih zgradbah npr. pri gradnji RTV stolpa v Stockholmu, kjer so porabili 120.000 m te vrste tesnila.

Ing. Erjavec

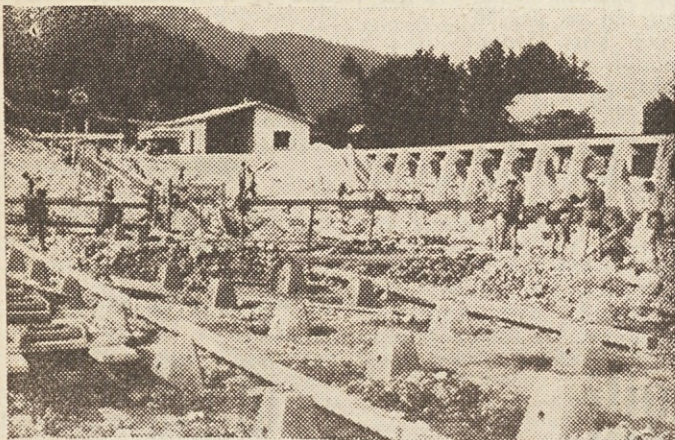

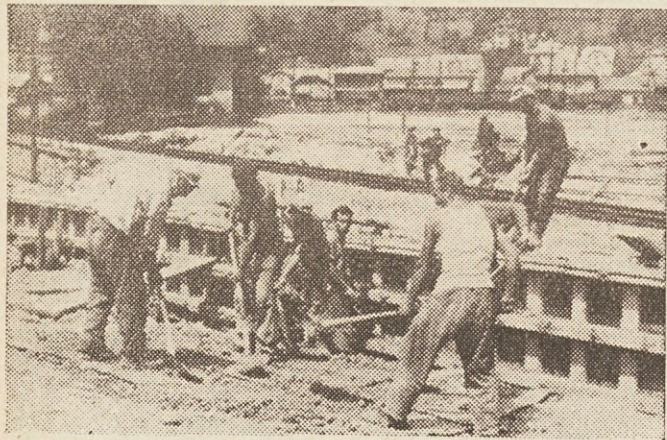
Vukašin Čolić, Bogoljub Malošević, Risto Čolić in Dušan Sušak — tesarji na veliki hali jeseniške železarne.

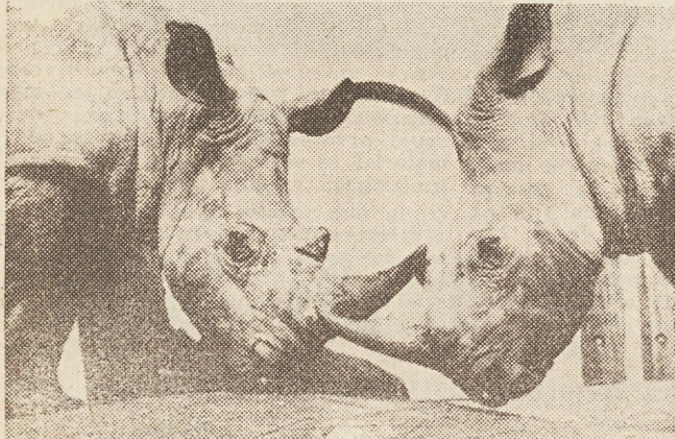
Na sektorju LIP Bled. V ozadju visok transportni most.

Na delovišču v Hrenovici. Skupna vrednost gradbenih del na vseh objektih bo znašala 557 milijonov dinarjev.

Na objektu v Hrenovici: Franjo Dermota, Slavko Durek, Hasin Pročenić, Slavko Cunder, Stanko Ristić in Stetan Ječmenjak.

Kdo bo koga? Le da se take stvari ne dogajajo samo v živalskih vrtovih.

V hudi vročini se takole kar prileže, je dejala tovarišica Ančka iz Maribora. Sicer pa, zakaj tudi ne, ko pa je čas dopustov.

ZA NASE ZELEZOKRIVCE

IZNAJDLJIVOST

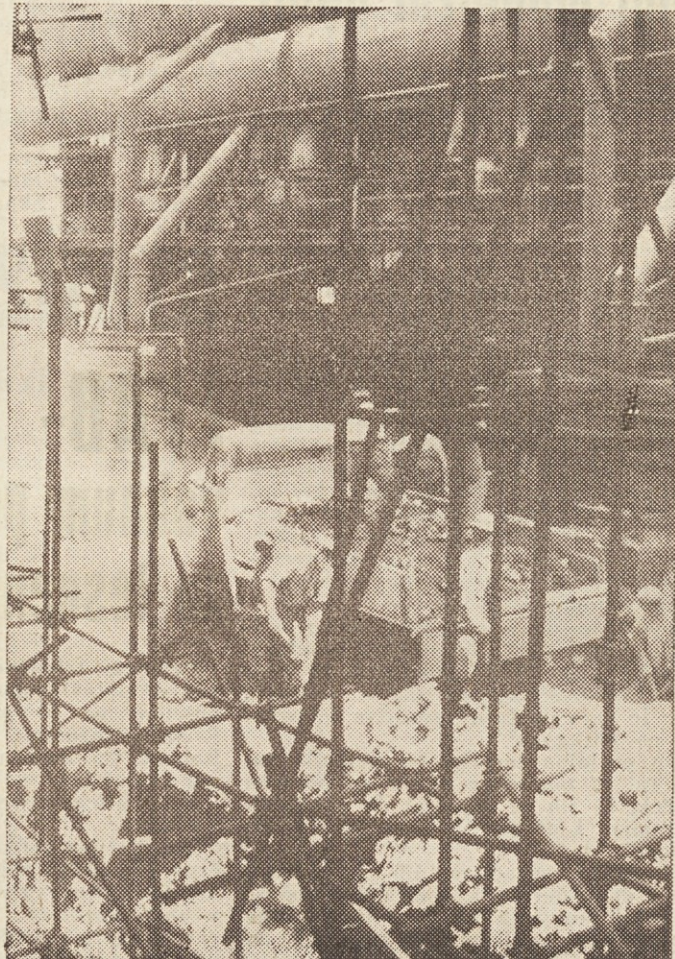
— Meni kar odleže: le kako dolgo, ko pa so novi gospodarski ukrepi pred durmi, je dejal mali Franci.

Vse mora iti kot po »žnjuri« je dejal zidar Velimir Stan-kovič.

Če vas pot zanese v Portorož, si ne pozabite ogledati znamenite Forme vive, kjer se vsako leto zberejo umetniki z vsega sveta.

Delo v celjski cinkarni se odvija pod zelo težkimi pogoji. Plin in peči in prah sta stitna spremljevalca naših delavcev.

Kar zavidam vam tako lepo rjavo barvo, je dejal šofer Peter delovodji na sektorju LIP Bled tovarišu Vladotu Maroltu